De Gierzwaluw

VOGELWERKGROEP AMSTERDAM

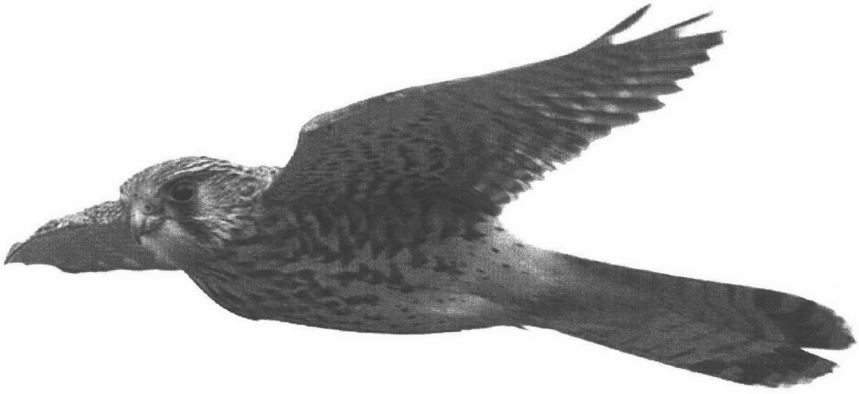

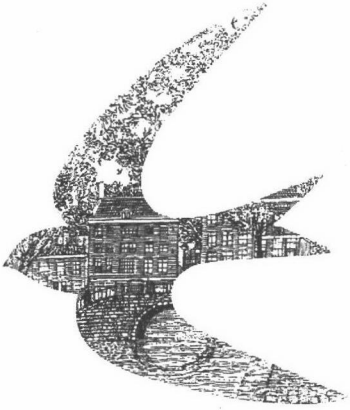

- De oudste Grutto
- Voorjaarsfenologie
- Broedgevallen van roofvogels

NR 1 JUNI 2005
JAARGANG 43

FOTO OMSLAG: Vrouwtje Torenvalk, Oosterpoel,
15 februari 2005, Ronald van Dijk

De Gierzwaluw

VOGELWERKGROEP AMSTERDAM

Inhoud

Activiteiten *Edial Dekker en Jip Louwe Kooijmans* **4**

De oudste Grutto *Jip Louwe Kooijmans* **7**

Gierzwaluwbedevaart naar Erich Kaiser *Evert Pellenkoft* **9**

Broedgevallen van roofvogels in Amsterdam in 2003 en 2004 *Paul J. Marcus* **15**

Voorjaarsfenologie 2004 *Jan van Blanken* **20**

Waarnemingen januari - maart 2005 *Paul J. Marcus* **23**

Ontvangen literatuur *Jan van Blanken* **35**

Ledenmutaties en Colofon **39**

Activiteiten

Locatie lezingen: heemtuin De Wiedijk, S.F. van Oss-straat 1, Amsterdam-Osdorp (tram 1, 17 en bus 23). Tijd: 20.00u - 22.00u (zaal open 19.30u). Toegankelijk voor zowel leden als niet-leden. Vrijwillige bijdrage: 1 euro (incl. koffie of thee). Meer informatie: Edial Dekker, 020-6933140, edial@hetnet.nl.

Excursies VWGA: Vertrek om 8 uur precies. Zorg zelf voor eten, drinken, verrekijker en eventueel warme en/of regenkleding. Alleen toegankelijk voor leden van de Vogelwerkgroep. Meld je tijdig aan bij de desbetreffende excursieleider, met name bij auto-excursies.
Verzamelpunten: **Molen De Gooijer** hoek Funenkade - Zeeburgerkade; **Café Oostoever** Oostoever 1, op het terras (NO-punt Sloterplas naast rotonde aan eind Jan Evertsenlaan); **Zorgvlied** toegangshek begraafplaats Amsteldijk; **Stadionplein** parkeerplaats tussen de twee FEBO's. Wil je zelf een excursie leiden in een vogelrijk gebied? Geef je op bij Jip Louwe Kooijmans, 020-4223938, jip_lk@hotmail.com.

Zo 19 juni: Spaarnwoude en Hekslootpolder *ochtend-fietsexcursie*

Het afwisselende landschap ten westen van Amsterdam - weilanden, bos, akkers en water - is het hele jaar door rijk aan vogels. Vorig jaar bezochten we het in de winter, dit jaar in de zomer.
Excursieleider: Rutger Rotscheid, 020-6004312, rrotscheid@hotmail.com
Verzamelen: Café Oostoever

Za 2 juli: 7e Algemene Inventarisatiedag *KNNV Amsterdam*

Dit jaar vindt de inventarisatiedag plaats in De Hoge Dijk, Amsterdam Zuidoost. Alle werkgroepen van de KNNV onderwerpen het gebied aan een zo breed mogelijk onderzoek. Leden van de VWGA worden van harte uitgenodigd om de aanwezige vogels te inventariseren. Meedoen met een andere discipline kan natuurlijk ook. Vergeet niet eten, drinken, kijkers en loepjes!
Coördinator: Geert Timmermans
Verzamelen: 09.30u. bij Zon Alom, natuurcentrum De Ruige Hof, Abcouderstraatweg 77 (metrostation Holendrecht, bus 120 en 126)

Za 6 augustus: Omgeving Durgerdam *avond-fietsexcursie KNNV Amsterdam*

Vogelexcursie naar polder IJdoorn, de Kinsel en de Kinseldam om sterns en steltlopers waar te nemen. Dus telescoop mee, mocht je er een hebben.
Excursieleiders: Evert Pellenkoft en Jan Timmer
Verzamelen: 18.00u. Molen de Gooijer / 18.30u. parkeerterrein bij windmolen Durgerdam

Za 27 augustus: Loonse en Drunense Duinen *busexcursie KNNV Amsterdam*

Meer informatie volgt op www.knnv.nl/amsterdam of neem contact op met Gerritje Nuisker: 020-6969246, g.nuisker@wolmail.nl. Aanmelden: stort € 23,50 op giro 8983804, t.n.v. Excursie-/lezingencommissie KNNV afd. Amsterdam te Amsterdam.

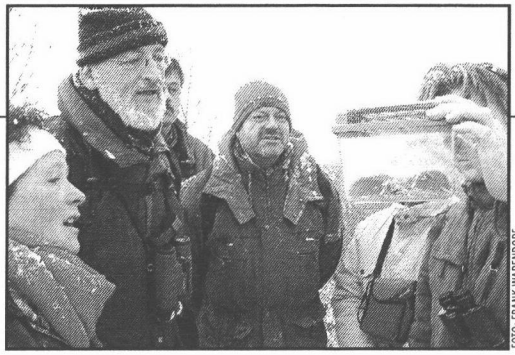

FOTO: FRANK WARENDORF

Rosse Woelmuizen bekijken tijdens uilenexcursie, 27 februari 2005

Za 27 en Zo 28 augustus: Vogelfestival 2005 *Vogelbescherming, SOVON en SBB*
Vogelbescherming Nederland, Staatsbosbeheer en SOVON Vogelonderzoek Nederland organiseren ook dit jaar een Vogelfestival in de Oostvaardersplassen bij Almere. Het thema is 'moerasvogels' en er is een uitgebreid programma met activiteiten voor jong en oud: lange en korte, vroege en late excursies, lezingen, workshops en presentaties, en een breed aanbod van speciale vogelreizen, optiek, vogelboeken, kunst en outdoor-artikelen. Zie ook www.vogelfestival.nl. Aanmelden is niet nodig.

Zo 18 september: Diemerpark *ochtend-fietsexcursie*
Op de Diemerzeedijk is het altijd goed vogels kijken. Misschien brengt de najaarstrek een verrassing.
Excursieleider: Jip Louwe Kooijmans, 020-4223938, jip_lk@hotmail.com
Verzamelen: Molen De Gooijer

Za 1 oktober: World Birdwatch *Vogelbescherming Nederland*
De World Birdwatch is een evenement van BirdLife International, waaraan over de hele wereld duizenden vogelaars deelnemen. Deze dag zorgt wereldwijd voor veel belangstelling voor vogels en draagt bij aan meer interesse in vogels kijken, tellen en het beschermen van vogels.
In voorgaande jaren werd een tellint door heel Nederland georganiseerd, maar helaas gebeurt dat nu niet meer. Vogelwerkgroepen kunnen een bijdrage leveren door bijvoorbeeld excursies of tellingen te organiseren. De VWGA heeft de intentie hieraan mee te doen. Heb je ideeën of wil je mee doen, meld je dan aan bij Jip Louwe Kooijmans, 020-4223938, jip_lk@hotmail.com.

Di 4 oktober: 3 1/2 week door India *lezing Laurens Steijn*
India is een fascinerend en gevarieerd land, waar cultuur en natuur hand in hand gaan. Met veel mensen, maar ook met tijgers, veel soorten vogels, forten en prachtige tempels. De reis begint in Delhi en gaat o.a. langs National Chambal Sanctuary, Bharatpur, Ranthambhore, de Tharwoestijn bij Pakistan, de voet van de Himalaya en Corbett National Park.

Zo 16 oktober: Waterland *ochtend-fietsexcursie*
Waterland is wellicht het meest vogelrijke gebied van onze regio. Op een mooie najaarsdag kan er van alles gebeuren; late zomervogels, vroege wintergasten en tal van doortrekkers.
Excursieleider: Martijn Voorvelt, 020-6634717, martijnvoorvelt@freeler.nl
Verzamelen: Molen De Gooijer

Di 1 november: Recente reizen *lezing Martijn de Jonge*
Spectaculaire beelden van walvissen, dolfijnen, Zeearenden, Kuhls Pijlstormvogels uit recente reizen naar Baja California, Aruba, Azoren en Polen. De lezing wordt aangevuld met videobeelden van de meeuwenkolonie bij Holendrecht en Ransuilen van de Gaasperzoom.

Zo 13 november: IJmuiden *auto-/wandelexcursie*
Op de Zuid-pier en rond het Kennemermeer is het een spannende tijd; de winter komt er weer aan.
Excursieleider: Jip Louwe Kooijmans, 020-4223938, jip_lk@hotmail.com
Verzamelen: Stadionplein

Zo 20 november: De Ronde Hoep en omgeving *ochtend-fietsexcursie*
De polders ten zuiden van Amsterdam kennen deels een vergelijkbare vogelwereld met de polders ten noorden van de hoofdstad, maar er zijn ook verschillen. Het gebied is niet vrij toegankelijk maar te overzien vanaf de dijken van de oude veenrivieren Amstel en Waver.
Excursieleider: Rutger Rotscheid, 020-6004312, rrotscheid@hotmail.com
Verzamelen: Zorgvlied

Za 26 november: Landelijke dag Nijmegen *SOVON*
Meer informatie volgt op www.sovon.nl.

Di 29 november: Clubavond *fotografen van de VWGA*
Deze avond laten een of meer fotografen van de Vogelwerkgroep Amsterdam hun werk zien. De invulling van deze avond wordt te zijner tijd bekend gemaakt op het Amsterdams VogelNet. Fotografen die werk willen tonen kunnen zich aanmelden bij Edial Dekker, edial@hetnet.nl

November: Sri Lanka *vogel-/natuurreis*
Bij voldoende deelname organiseert Jan Timmer een reis naar Sri Lanka, een eiland met bijzondere flora en fauna. De vorige keer zagen we plm. 190 vogelsoorten en veel zoogdieren, waaronder olifanten, herten, wilde buffels en drie soorten apen. Nadere informatie is te vinden op www.reizen.oriolus.nl of neem contact op via 020-6274332 of jan.timmer@oriolus.nl.

Zo 18 december: Parken in Oost *ochtend-fietsexcursie*
In stadsparken overwinteren soms de meest onverwachte vogelsoorten.
Excursieleider: Jip Louwe Kooijmans, 020-4223938, jip_lk@hotmail.com
Verzamelen: Molen De Gooijer

De oudste Grutto

Jip Louwe Kooijmans

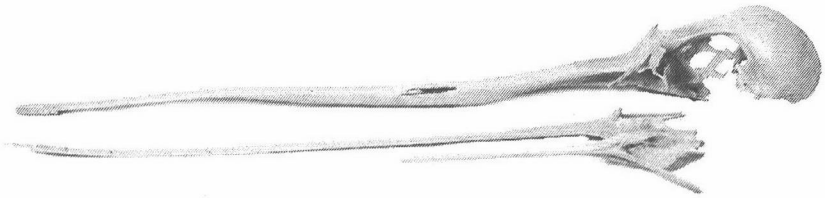

Onlangs werd ik benaderd door Annemarie de Wildt, conservator van het Amsterdams Historisch Museum, voor de determinatie van een aantal vogels op enkele oude schilderijen. Tevens toonde ze mij de foto van een vogelschedel die door archeologen was gevonden in de beerput van perceel Nieuwendijk 67 in het centrum van Amsterdam. In eerste instantie dacht ik dat het ging om een Watersnip *Gallinago gallinago*.
Bij een volgend bezoek aan het museum kreeg ik de schedel zelf in handen samen met een lijstje met gegevens en maten van het betreffende voorwerp. Toen werd mij duidelijk dat de schedel niet afkomstig is van een Watersnip, maar van een Grutto *Limosa limosa*.

De schedel en de overige vondsten in de beerput dateren uit 1525-1575 na Christus, nét na de Middeleeuwen. Dit is veruit de oudste vondst van de Grutto in Amsterdam. Uit de "Amsterdamse vogelhistorie" van Ruud Vlek blijkt dat de eerste geregistreerde Gruttowaarneming uit de Amsterdamse regio ruim 300 jaar jonger is.
Op 28 maart 1885 wordt een mannetje Grutto geschoten bij Oostzaan door Hendrik Koller. Op 22 mei van datzelfde jaar vangt hij een vrouwtje bij Sloten. Koller was van 1879 tot zijn dood in 1891 preparateur van Artis en had als taak 'de collectie opgezette vogels systematisch uit te breiden ten behoeve van het Faunamuseum van de dierentuin'. De Grutto is altijd een van mijn favoriete vogelsoorten geweest. De vondst maakte mij nieuwsgierig naar de werkelijk oudste aanwijzing voor het voorkomen van de Grutto in Nederland. Hiervoor raadpleegde ik mijn vader, hoogleraar prehistorie, en dook ik in de Ecologische atlas van de Nederlandse weidevogels. De grutto (*Limosa spec.*) komt maar heel weinig voor in archeologische vondstgroepen. Mijn vader noemde twee prehistorische vondsten. De oudste grutto is gevonden bij zijn opgraving te Schipluiden bij Delft in Zuid-Holland. Het gaat hier om drie botjes die gedetermineerd zijn als Rosse Grutto *Limosa lapponica*, maar het is onduidelijk of die wel met voldoende zekerheid van 'gewone Grutto' te onderscheiden zijn. De vondst dateert van ongeveer 3600 voor Christus, het Midden-Neoliticum of nieuwe steentijd.
De tweede vondst is een Grutto afkomstig uit het laat-

Gegevens van de gruttoschedel
afkomstig van Wiard Krook,
Afdeling Archeologie BMA:
invent.nr.: PH-21-50
voorwerp: schedeltje, vogel
materiaal: been
lengte: 13 cm
hoogte: ca 1,3 cm
datering vondstcomplex: 1525-1575
vindplaats: Prins Hendrikkade 34-38/
Nieuwendijk 67-73
vondstdatum: 29-03-1988
bijzonderheden: afkomstig uit de
beerput van het perceel Nieuwendijk
67 (beerput 4)

neoliticum, ongeveer 2600 voor Christus. Deze is opgegraven bij de plaats Mienakker bij Hoogwoud in West-Friesland. Dit zijn alle Grutto's uit ongeveer 30 Nederlandse prehistorische sites. Het gaat bij prehistorische botten namelijk overwegend om eenden, zwanen en ganzen, waarop in die tijd werd gejaagd. In de latere prehistorie, bronstijd en ijzertijd, werd maar weinig gejaagd. De mensen leefden van de landbouw en hun vlees was afkomstig van huisdieren.

Resten van Grutto en Rosse Grutto van na de jaartelling zijn onder andere gevonden bij Wijnaldum en Oosterburen in Friesland. Deze vondsten dateren van 200-750 na Christus. Voorts is er de vondst van een Grutto uit een beerkuil aan het Gedempte Kattendiep in Groningen, gedateerd in het 3e kwart van de 16e eeuw.

Uit de vondsten is niet te op te maken of de vogels broedvogels, wintergasten of slechts doortrekkers waren in het gebied waarin zij gevonden zijn. De Grutto is vermoedelijk massaal in Nederland gaan broeden, na het ontstaan van de graslandcultuur ten behoeve van de veeteelt. Dat begon met de aanleg van de eerste droogmakerijen in de tweede helft van de Middeleeuwen. Daarvóór zullen in ons land weidevogels als de Grutto in vergelijkbare natuurlijke biotopen hebben geleefd. Bijvoorbeeld strandvlaktes die door duinvorming van de zee waren afgesloten en waren veranderd in natuurlijke, rijke graslanden, of aan de landzijde van brede kwelderzones. Dat zijn typische landschappen van de onbedijkte delta, die we tegenwoordig alleen nog maar kennen op postzegelformaat. Ook valt te denken aan de veenmoerassen, die na de laatste ijstijd onder invloed van rivier- en regenwater ontstonden achter de strandwallen langs de kust. Deze vormen de bodem van het Friese en Hollandse veenweidegebied, het cultuurlandschap dat wij in de 20e eeuw zijn gaan waarderen als typisch weidevogelland.

Minstens zo interessant als de schedel van deze Grutto, was een tweede archeologisch object dat mij in het museum getoond werd als 'waarschijnlijk de snavel van een grote meeuw'. Het bleek, tot mijn verrassing, een albatros *Diomedea spec.* De vondst was eveneens gedaan in Amsterdam. De albatros is nog niet op soort gedetermineerd maar momenteel wel te zien op de tentoonstelling "Stadse beesten" in het Amsterdams Historisch Museum.

Dank aan: Dr. Jørn T. Zeiler, Leeuwarden, voor informatie en Prof. Dr. Leendert P. Louwe Kooijmans, Leiden, voor informatie en correcties.

Geraadpleegde literatuur

Beintema, A.J., O. Moedt, D. Ellinger, 1995. Ecologische Atlas van de Nederlandse weidevogels. Schuyt & Co, Haarlem (p.24-25, p.59, p.64-65).
Zeiler, J.T. Archeo-zoölogisch onderzoek van de beerkuil: de resten van zoogdieren, vogels en amfibieën. In: P.H. Broekhuizen, A. Carmiggelt, H. van Gangelen & G.L.G.A. Kortekaas (red.), 1988. Kattendiep Deurgraven; historisch-archeologisch onderzoek aan de noordzijde van het Gedempte Kattendiep te Groningen, p.161-166. Stichting Monument en Materiaal, Groningen.
Groenman-van Waateringe W. & L.H. van Wijngaarden-Bakker. Medieval archaeology and environmental research in the Netherlands. In: J.C. Besteman, J.M. Bos & H.A. Heidinga (red.), 1990. Medieval Archaeology in the Netherlands, Van Gorcum, Assen (p.283-297).
Lauwerier, R.G.C.M., Th. van Kolfschoten & L.H. van Wijngaarden-Bakker. De archeozoölogie van de steentijd. In: J. Deeben e.a. (red.). De steentijd van Nederland (Archeologie 11/12, 2005, p.39-66).
Vlek, R.R.J., 2000. Amsterdamse vogelhistorie. Vogelwerkgroep Amsterdam (p.12, p.41).
Zeiler, J.T. & W. Prummel, 2001. Game and wild birds in the town of Groningen in the 16th and 17th century. In: H. Buitenhuis & W. Prummel (red.). Animals and man in the past. Essays in honour of Dr. A.T. Clason, emeritus professor of archaeo-zoology Rijksuniversiteit Groningen, the Netherlands (ARC-Publicatie 41), p.291-307, Groningen.

Gierzwaluwbedevaart naar Erich Kaiser

Evert Pellenkoft

Na enig heen en weer schrijven kon ik op 4 juli 2004 op bezoek komen bij Erich Kaiser (geb. 1937), die ik twee keer heb ontmoet op gierzwaluwbijeenkomsten te Amersfoort. Een tocht van 425 km stond in het verschiet. Na een vroeg vertrek stond ik met Maria om 9 uur in de Margarethenstrasse in Kronberg ten noorden van Frankfurt, waar ik direct al een hele grote groep gierende vrienden boven de straat in achtervolgingsvlucht zag... wauw!

FOTO: ERICH KAISER

Nestbox 12, 6 juli 2004

Op nummer 16 zag ik in de bovengevel en de stenen muur van een terrasbalkon vele gaten zitten. Op het balkon stond Erich te kijken en hij kwam even later naar beneden om ons te begroeten. Hij verontschuldigde zich dat hij naar Frankfurt moest. Om 16 uur waren we weer welkom. Hij liet nog even zijn tuin met bijenkasten zien. Erich is imker en heeft elders nog 60 bijenkasten. Het is hard werken maar van de opbrengst van de honing heeft hij zijn kinderen laten studeren, vertelde hij lachend. In een prachtig bloeiende en geurende tamme kastanjeboom - met twee achter elkaar aan jagende Boomklevers - hing een bosuilennestkast. Drie jaar geleden zat hier een Bosuil in met vijf eieren, een broedsel dat jammerlijk was mislukt omdat een van de uilen niet meer terugkeerde. Ook hing er aan de gevel een houten dubbele gierzwaluwkast van Chris Remmen, die Kaiser met zijn toestemming nabouwde en ook verkoopt, maar waarin nog geen broedpaar zit. Hier zit een blokkade ingebouwd tegen Spreeuwen: een doorgang van 33 mm hoog en 10 cm lang, net naast de ingang van 5 cm doorsnee aan de voorzijde. Deze blokkade had hij overal in de kolonie toegepast om gevechten met en verstoring door Spreeuwen te voorkomen. Mussen vormen geen probleem; die zijn er ook in Kronberg bijna niet meer.

Een zichtbaar nestgat aan de voorzijde wordt het eerst bezet. Gaten aan de onderzijde zien de Gierzwaluwen pas later. Een voordeel van een makkelijk in te vliegen nestgat is dat de vogel direct binnen is bij achtervolging door valk of Sperwer. Er is trouwens berekend dat ze met wel 70 km p/u kunnen komen aanstormen... een fabelachtig remvermogen én krachtige poten dus!

Onlangs is ontdekt dat ze aanstromende lucht aan de voorzijde van hun vleugels blijken op te rollen tot draaikolkjes, die ze vervolgens gebruiken om - afhankelijk van de stand van de vleugels - extra lift te genereren, te remmen en extreem scherpe bochten te maken.

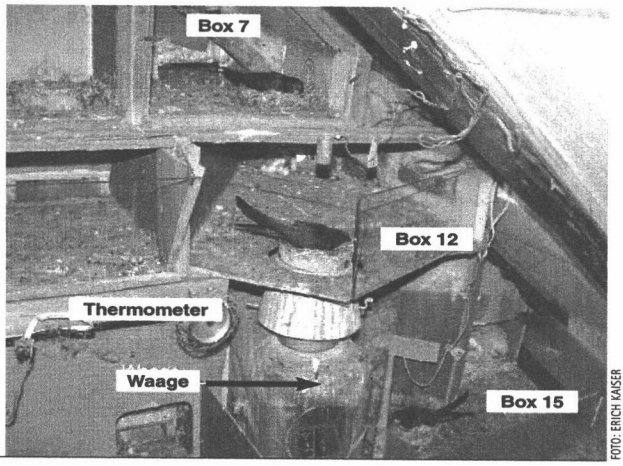

FOTO: ERICH KAISER

Nest 12 staat op een weegschaal ('Waage')

In de tussentijd ben ik een flinke wandeling door Kronberg en omgeving gaan maken om te zien waar de Gierzwaluwen naar toe vlogen en de vogels in de omgeving te bekijken. In de straat bij Erich voerde een Torenvalk haar jongen. De waterspiegel van de stadsparkvijver werd door veel Gierzwaluwen aangetipt om te drinken. In het dorp zag ik een grote groep bij de kerk vliegen. Ook hier isolatiewoede: niemand met kak wil vogels onder dak. Onderweg zag ik veel Europese Kanaries, een Zwarte Roodstaart, een Grijskopspecht en boven het park een Zwarte Wouw en een Buizerd. We passeerden de dierentuin Opel-Zoo en zagen een prachtige Oehoe dicht bij het gaas; wat een kanjer! Geen wonder dat deze uilen alles pakken, tot een Buizerd aan toe. Bij de ruïne van de middeleeuwse burcht Falckenstein op een heuvelrand als uitloper van de Taunus heb je een prachtig weids uitzicht. In het midden ligt het dal van Kronberg met op de achtergrond Frankfurt met zijn wolkenkrabbers van de 'haute finance'. In de toren van deze ruïne zijn ook gierzwaluwkasten geplaatst maar nog zonder resultaat. Erich heeft nog geen tijd gehad hier zijn lokgeluiden-CD te draaien. Een herkenbaar probleem: niemand in de buurt helpt hem bij zijn inspanningen.

Terug bij het huis van Erich begon het te regenen. We werden hartelijk onthaald en kregen een rondleiding door het huis. Op het balkon stond tegen de muur een grote broedkist met 8 luikjes om de Gierzwaluwen te bekijken, die er aan de andere kant in konden. Erich vertelde dat er in zijn omgeving, met zijn kolonie mee, 70 broedparen zijn. Er stond ook een glazen bak met zand, aarde en gras, waarin hij krekels kweekt om ze op landjes in Kronberg uit te zetten. Deze herintroductie is in één geval een groot succes is geworden. De zon, de Gierzwaluwen en het krekelgepiep geeft de vrouw van Erich een heel zuidelijk gevoel op het terras. De Gierzwaluwen suisden langs ons. We gingen naar binnen. Erich is officieel ringer en vangt alleen vogels bij het gedeelte dat hij zijn gevelkolonie noemt. De gaten bevinden zich boven een raam op de 2e verdieping. Als er één Gierzwaluw aanhaakt - dat is nooit een broedvogel - ziet hij deze door een spiegel op de vensterbank. Over de volle omvang van het raam eronder zit een frame met net. Dit laat hij zakken en omdat een Gierzwaluw zich altijd 2 meter naar beneden laat vallen bij het wegvliegen, valt deze in het net. Met touw en katrol wordt dit opgehaald. De Gierzwaluw wordt er uitgehaald om te ringen. Door een unieke plek te merken met

een vlekje typex en de registratie hiervan kan de vogel herkend worden. Er zijn hiervoor 96 mogelijkheden. Zo zijn er al vele niet-broedvogels gevangen. De jongen op het nest ringt Erich als ze 10 dagen oud zijn, omdat ze zich de mens dan nog niet inprenten, zodat ze je later als gevaar blijven zien. In zijn computer staan plm. 5000 Gierzwaluwen geregistreerd uit de tientallen jaren dat hij onderzoek doet.

Boven in de slaapkamer op zolder zit een mangat in de muur dat toegang geeft tot het Heilige der Heiligen: de gevelkolonie van 17 nesten van de in totaal 45 broedparen aan zijn huis. Schitterende foto's uit 2004 van deze nesten staan ook op de website van Klaus Roggel, een architect uit Berlijn, die zelf ook bezette nestkasten heeft. Het uitzonderlijk goede jaar 2003 zal niet worden geëvenaard. Toch zijn er genoeg insecten, want de jongen groeien voorspoedig. Binnen in het donkere zwak verlichte kamertje zitten de Gierzwaluwen vlak voor ons.
Het ruikt als bij de vogelkooien in een dierenwinkel. In het volledige duister gaat alles op de tast via veerharen bij de snavel en op het gehoor. Een Gierzwaluw ziet van dichtbij slecht. De functie van het witte masker van de jongen en de witte bevederde keel met voedselbal van de ouders is dat ze elkaar dan beter zien. Ook specifiek geluid wordt onderling herkend. Erich heeft in navolging van de onderzoeker David Lack ontdekt dat de vogels in achtervolgingsvlucht een "swie-rie"-duet gillen met een hoge swie-toon van het vrouwtje en een lage rie-toon van het mannetje. Geluid is in eerste instantie het enige onderscheid tussen de geslachten.
Alleen in het nest wordt gevoerd. Als de jongen klein zijn en eruit vallen sterven ze, omdat ze daarbuiten worden genegeerd. Daarom is het zaak dat ze zich stevig met hun klauwen vastgrijpen aan het nest. De Gierzwaluwen zijn gewend aan de aanwezigheid van mensen en zwak licht en weten al dat er geen gevaar van uit gaat. Toch zijn ze enigszins waakzaam bij deze storing, want er blijft steeds een ouder bij de jongen. Als het echt donker is, rennen ze in een noodtempo naar binnen - niks zwakke pootjes - en geven de voedselbal van honderden met speeksel aaneen gekleefde insecten aan een jong en floepen het nest weer uit om te jagen. Het speeksel bevat een enzym dat de chitine (hoornachtige stof) van insecten kan verteren. Het enige water dat ze binnen krijgen in de 42 dagen in het nest zit in insecten en speeksel. Het taaie speeksel uit de in de broedtijd zwellende klieren wordt ook gebruikt om de strootjes en veertjes, die de vogel uit de lucht naar het nest brengt, aan elkaar te lijmen. De beroemde Chinese vogelnestjes van de Witbuikgierzwaluw uit Zuidoost-Azië bestaan geheel uit speeksel en zijn veel geld waard; ze vormen een delicatesse. Bedreiging van een soort voor een bakkie spuug... daar spuug je toch op?
De jongen zijn al heel groot en over enkele dagen zullen de meeste uitvliegen. Het eerste paar had op 3 mei al eieren. Voordat ze uitvliegen doen ze aan bodybuilding: ze drukken zich met perioden van 10 seconden op. Zo controleren zij hun vlieggewicht en zakken van een gewicht tot 60 gram naar uiteindelijk 40 gram. Ook wordt de pakkans door predators kleiner. Ze worden nu ook niet meer gevoerd. Ik zie en hoor ze proefdraaien: snel fladderen en opdrukken. Straks is de ultieme test en moeten ze minstens twee jaar in de lucht blijven. De eerste 100 meter gaat wat stuntelig, maar dan zorgt het instinct - als een elektronisch circuit in een vliegtuig - dat ze gelijk volleerde vliegers zijn op weg naar Afrika. In enkele dagen zijn ze dan al in het mediterrane gebied.

We zitten ongemerkt twee uur naar de vogels te staren terwijl ik vragen stel en Erich vertelt. Ik vraag of er wel eens ongelukken gebeuren. Een zwaluw was met zijn kop buiten langs een draad geschuurd waardoor de veren van zijn kop waren. Op het nest zag Erich ze weer aangroeien. Een andere Gierzwaluw is een keer op een antenne gespietst. Blijkbaar kunnen ze, ondanks hun uitstekende reac-

tiesnelheid en gezichtsvermogen, toch niet alles omzeilen.
Af en toe komt er een vogel met een gil binnen en voedt een jong. In een ander nest is de ouder voorbij de grote jongen gelopen zonder dat ze het in de gaten hebben. Dan volgt een worsteling en het overgeven van de voedselbal gaat niet helemaal goed. Als Erich bijlicht met zijn zaklantaarn zit de kop van de ouder vol met insecten van de kapotte voedselbal, een onsmakelijk gezicht maar wel grappig. Stekende bijen pakken ze niet; niet-stekende darren wel. Ook vliegende mieren zijn een waar feestmaal. Gierzwaluwen vliegen niet met hun enorme bek open als een walvis bij het plankton vangen, maar happen, soms hoorbaar, naar insecten. De wolken zwevende insecten en spinnetjes heten bij deze vergelijking ook wel luchtplankton, dat met de warme lucht voor depressies uitstijgt. Erich merkt op dat Gierzwaluwen het hele jaar door met hun voedsel meevliegen, ook met depressies hoog in de lucht. Vlak voor onweersbuien echter zijn vaak tientallen Gierzwaluwen laag jagend waar te nemen. De grootste hoeveelheden insecten zijn te vinden bij de hoogste stand van de zon. Zoals rond juni in onze streken en rond december in de vochtige en warme regentijd in Afrika. Daar zijn ze niet aan een bepaald gebied gebonden, omdat hun habitat in de luchtlagen ligt. Europa is voor deze Afrikaanse vogels eigenlijk een overwinteringgebied waar broeders steeds naar dezelfde plek terugkeren. Soorten als Alpen- en Vale Gierzwaluw hebben in Europa een andere niche en een ander voedselgebied; zij jagen waarschijnlijk op andere hoogten in vaste gebieden en slapen vaker op het nest dan in de lucht.
Op de vraag of er ook luisvliegen zijn, zegt Erich dat zijn vogels bijna parasietenvrij zijn. Na het broedseizoen stofzuigt en desinfecteert hij de kasten om uitwerpselen en overwinterende poppen van luisvliegen te verwijderen. De zwarte glimmende poppen liggen buiten de nestperiode te wachten tot zij de temperatuurstijging voelen en uit kunnen komen. Ze reageren op schaduwen en warmte en maken zweefsprongen. Met hun uitrolbare zuigsnuit zuigen zij bloed uit de jongen dat ze nodig hebben om enkele eieren te leggen waarin dan al ver ontwikkelde larven zitten. De Gierzwaluwluisvlieg *Crataerina pallida* parasiteert alleen op Gierzwaluwen. De luisvlieg is een vasthoudende parasiet die zich met speciale klauwtjes vastnagelt aan de veren en meevliegt. Erich pakte eens een op een Gierzwaluw vastzittende luisvlieg beet met een pincet en tilde toen ook de Gierzwaluw op.

"Nest 12" heeft vier jongen, wat uitzonderlijk is voor Gierzwaluwen. Toch zijn de ouders zo ijverig met voeren dat ze allemaal op gewicht zijn: ruim 50 gram, gemiddeld al zwaarder dan de ouders. Het kleinste jong dreigde echter achter te blijven. Daarom heeft Erich het omgewisseld met een groter jong van de buren. De ouderparen merken daar niets van; ze voeren gewoon door.
Een kunstmatige nestkom is een tijdsbesparende hulp bij het nestelen: na één week leggen ze al eieren. Normaliter gaat tijd verloren door het moeten aandragen van nestmateriaal. De kom van nest 12 staat op een weegschaal om gewichtsverschillen te kunnen meten. De vogel merkt hier niets van. Een ei weegt 3,5 gram. Het vrouwtje met én een ei in het lijf én voedselreserve voor de leg kan wel 60 gram wegen. Bij slecht weer zakt het gewicht soms tot 32 gram. Hun lichaamstemperatuur kunnen ze dan, net als de jongen, laten zakken tot de omgevingstemperatuur. Dit noemt men torpor, ofwel slaaptoestand. Door op deze wijze zoveel mogelijk energie te sparen kunnen ze overleven.
Gewichtscontrole is van enorm strategisch belang voor het vliegen. Te licht betekent krachtverlies, te zwaar minder snel en een grotere pakkans. Zelfs de geslachtsdelen zijn bij de vogels alleen in de broedtijd groter en zwaarder, daarbuiten krimpen ze.
In kast 8 zit een vogel pas weer op twee eieren. De eerste waren niet bevrucht, en als deze uitkomen, zullen de andere vogels al weg zijn. Het paar voedt de jongen dan in stilte op, geen enkel geluid makend bij de kolonie. Zo valt niet op dat er zo laat nog Gierzwaluwen zijn. Door de toegangsgaten

in de muur kun je alles op straat horen, zo weten we dat er nog meer menselijke bezoekers zijn aangekomen. Erich gaat naar beneden en wij vergapen ons nog een tijdje aan de prachtige jonge vogels met hun witte maskers. Buiten regent het en de natte ouders komen nu maar af en toe binnen. Een ongelooflijke ervaring om op deze manier wilde vogels te bekijken, als in een duiventil of een poppenhuis achter glas, zonder dat ze bang zijn. In een schaaltje ligt een verzameling onbevruchte eitjes van dit seizoen, die ze uit het nest kiepen. Als het erg warm wordt op zolder, slaat er via een thermostaat een ventilator aan die de hitte wegzuigt.

Erich is niet alleen een 'beekeeper' maar ook een 'swiftkeeper': net als bij de bijen kan hij - door jarenlange observatie en voorzichtig beleid - het doen en laten controleren, zonder de dieren dermate te verstoren dat ze niet meer terugkomen. Al in 1966 hield hij de eerste Gierzwaluwen. De imker heeft echter ook tientallen Gierzwaluwen het leven gered door gestrande jongen bij te voeren met onder andere darren uit bijenbroed en door verhongerende jongen te verwisselen en te plaatsen bij succesvolle ouders binnen zijn kolonie. Als we weer beneden komen zijn de bezoekers in druk gesprek met Erich. Een van hen vertelt dat in zijn kolonie een Torenvalk jonge Gierzwaluwen uit het nest trok, wat bijzonder is omdat een Torenvalk meestal alleen op muizen jaagt. Als we willen vertrekken en nog een potje honing kopen, komen er twee joggers met een kartonnen doos met daarin een mannetje IJsvogel die ze op een grasveld in het park hebben gevonden. De IJsvogel verkeert in een shocktoestand; hij probeert niet weg te komen en laat alles toe. Een uitzonderlijke gelegenheid deze "blauwe flits" van zeer nabij te kunnen bekijken. Frau Kaiser ontfermt zich over het zielige juweeltje.

We nemen afscheid van die aardige Erich Kaiser, zijn vrouw en hun huis vol vogelliefhebbers.
Het bezoek heeft een onuitwisbare indruk op me gemaakt. Ik zie de beelden nog steeds opdoemen en bedenk nu pas dat ik nauwelijks foto's heb gemaakt.
Terug in Amsterdam was het op 22 juli 2004 ongekend druk rond mijn kolonie bij het Marnixplein. Om 9 uur 's morgens was er een groep van 350 Gierzwaluwen op 100 m hoogte hard aan het krijten. Daaronder vloog een Boomvalk die af en toe omhoog schoot in een poging er een te pakken. Met

'een duiventil of een poppenhuis achter glas, zonder dat ze bang zijn'

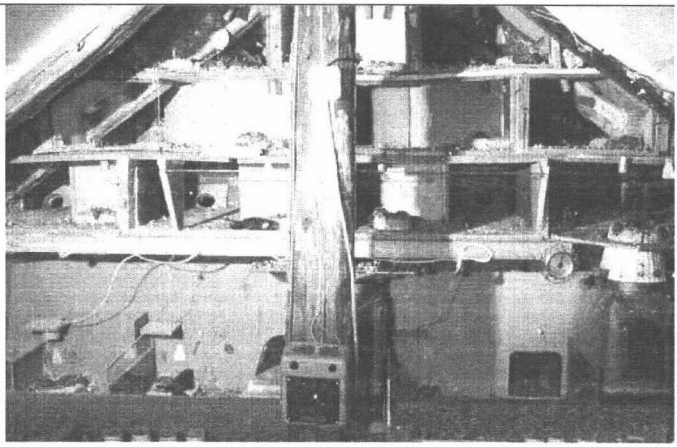

FOTO: ERICH KAISER

een zeer snelle glijvlucht verdween hij uit zicht in de richting van een andere grote groep. De volgende dag was er een opgewonden aanvliegen op nestplaatsen waar geluid uit kwam ('bangen'). Nog meer onrust toen een nieuwsgierige Sperwer op het tumult afkwam. Een zwijgzame groep vloog achter de Sperwer aan. Groepen van tientallen vogels joegen elkaar als op een teken na, in cirkels tegen de klok in boven de kolonie. Plots was alles weg. Even later begon het weer opnieuw en zo ging het de hele morgen door. Normaal houdt dit veel vroeger op en gaan de vogels weg om voedsel te zoeken. Nu vlogen er hoog tussen 100 en 200 meter hoog meer dan 500 Gierzwaluwen, die zich langzaam verplaatsten en daarbij een grote cirkel over de buurt beschreven. Vermoedelijk vogels uit de hele buurt die zich voor de trek verzamelden of daartoe aanzetten. Ze laten telkens weer een grote leegte na.

Websites en een cd

www.mauersegler.klausroggel.de/index.htm
De eerder genoemde website van Klaus Roggel.

www.commonswift.org/common_swift.html
De site van Ulrich Tigges uit hartje Berlijn bestaat al langer en is zeer uitgebreid en gevarieerd. Met onder meer een databank met alle gepubliceerde artikelen over de Gierzwaluw en digitale foto's van vliegende Gierzwaluwen in zijn binnentuin.

www.mynetcologne.de/~nc-hoewnech/home.htm
Christoph en Marion Höwner uit Keulen hebben een uitgebreide site over hulp aan Gierzwaluwen en waarschuwen voor verkeerd voer. Gedroogde insecten zijn in de handel zeer kostbaar. Gierzwaluwen zijn echte insecteneters en er is weinig voor nodig om de jonge dieren om zeep te helpen, getuige de foto's die waarschuwen voor de gevolgen. Deze gevolgen laten zich soms pas dagen na het uitvliegen zien. Je denkt dan, ik heb een Gierzwaluw laten uitvliegen, maar door verkeerde verengroei en vertering stort hij later alsnog ter aarde waar je niets van weet. Dus voor je er ooit zelf aan denkt een Gierzwaluw in leven te kunnen houden: bezint eer ge begint, want anders "hoor je het in Keulen donderen".

www.gierzwaluw.com/GBN.html
Gierzwaluwbescherming Nederland zet zich - zonder te verstoren (minicamera monitoring) - in voor bescherming, omdat nestgelegenheid in Nederland drastisch afneemt door onze vogelonvriendelijke bouw en renovatie, en voor het uitdragen en delen van kennis en ervaring.

swifts.oum.ox.ac.uk
Van mei tot en met juli staat er een webcam op drie gierzwaluwnesten in de toren van het Oxford University Museum of Natural History. Derek Bromhall maakte over dezelfde kolonie de tv-documentaire *Devil Birds* (1976&77), gebaseerd op het boek *Swifts in a Tower* (1956) van onderzoeker David Lack, dat werd herschreven door zijn zoon Andrew en Roy Overall: *The Museum Swifts* (2002).

Gierzwaluwen doelgericht laten nestelen
CD-532.940 ISBN 3-935329-40-7 (73 min.)
De Gierzwaluw heeft op veel plaatsen moeilijkheden om een geschikte nestplaats te vinden. Omdat hij niet gemakkelijk nieuwe mogelijkheden om te nestelen vindt, heeft hij tot nu toe in de meeste gevallen ook de nestkasten niet ontdekt. Met deze CD uit de kolonie van Kaiser is het mogelijk om Gierzwaluwen doelgericht aan te lokken en succesvol tot nestelen te brengen - het 's morgens afspelen van antwoordroepen van de eigen soort is in de praktijk succesvol gebleken.

Broedgevallen van roofvogels in Amsterdam in 2003 en 2004

Paul J. Marcus

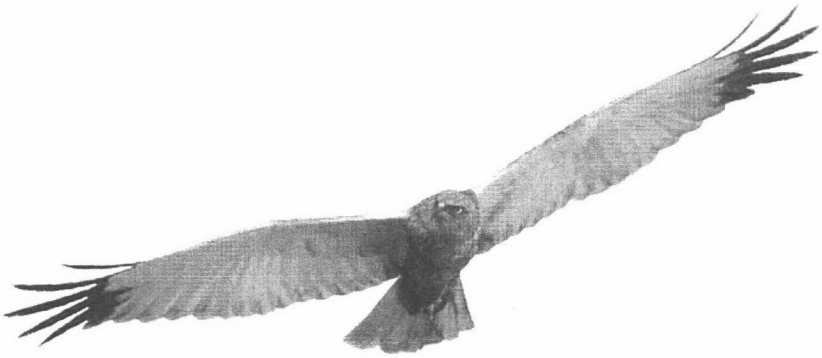

FOTO: RONALD VAN DIJK

Mannetje Bruine Kiekendief, Batterij Halfweg, 26 maart 2005

De respons op de vraag naar gegevens over broedgevallen van roofvogels in de regio Amsterdam viel enigszins tegen. Hierdoor ontstaat een zeer fragmentarisch beeld van de roofvogelpopulatie. Veel gegevens kwamen van Nirk Zijlmans wiens waarnemingsactiviteiten een stempel drukken op de verspreidingskaartjes.

Bruine Kiekendief

2003: Totaal 8 broedgevallen/territoria, tenminste 11 juv.
2004: Totaal 10 territoria/ broedgevallen. Uitgevlogen tenminste 17 juv.
De vaste broedgebieden van deze soort liggen in Waterland en Noord (6 nesten en >11 juv. in 2003, 3 nesten en 6 juv. 2004) en in het westelijk deel van de regio. Pogingen van de soort om wederom tot broeden te komen in De Kluut en het Boezemgebied Halfweg slaagden pas in 2004. Daar waren twee nesten, beide succesvol: 1 mannetje met 2 vrouwtjes, resp. >1 en 2 uitgevlogen jongen. Op een steenworp afstand daarvan, in de Groote IJpolder, werd ook met succes gebroed. In eerdere jaren verdween het broedpaar voordat de datumgrens werd bereikt. In 2003 werd voor het eerst in 20 jaar geen broedpoging ondernomen in het Amsterdamse Bos. Dit was het gevolg van maai- en ruimwerkzaamheden tot diep in het broedseizoen. In 2004 keerde een paar terug en bracht 4 jongen groot.

Havik

2003: Totaal 9 broedgevallen/territoria, tenminste 6 juv.
2004: Totaal 10 broedgevallen/territoria, tenminste 14 juv.
De Havik kiest in Amsterdam zijn broedplaatsen vooral in de grotere groengebieden als de Bretten, het Amsterdamse Bos, Waterland en de Vijfhoek. Er zijn nog steeds geen vestigingen bekend van de meer ingesloten stadsparken.

Sperwer

2003: 22 broedgevallen/territoria en tenminste 33 uitgevlogen jongen.
2004: 16 broedgevallen/territoria en >23 juv.
Deze soort komt met name tot broeden in de kleinere stadsparken.

Buizerd

In 2003 werden er 9 broedgevallen/territoria in de regio vastgesteld. Er zijn in totaal tenminste 8 jongen uitgevlogen. Deze waren verdeeld onder 6 zekere broedgevallen. Nirk Zijlmans meldt dat een aantal vaste locaties van vorige jaren niet bezet waren: Brettenzone ten oosten van de Australiëhavenweg, Rioolwaterzuivering-Noord, Golfbaan Waterland en de Nespolder. Over de Vijfhoek en het Ballastbos bestaat volgens hem onzekerheid. Daarnaast zijn er in het Amsterdamse Bos maar 2 broedgevallen bekend geworden.
In 2004 kwamen 8 broedgevallen/territoria aan het licht. Deze broedparen brachten 12 jongen voort. Van twee broedsels was de uitkomst onbekend. Wederom werden vele potentiële broedlocaties niet afdoende onderzocht. Grote hiaten in onze kennis bevinden zich in het westelijk deel van de regio: Bretten, Spaarnwoude, Osdorper Polders, Haarlemmermeer, Amsterdamse Bos, de Oosteinderpoel en Groengebied Amstelland. In het Amsterdamse Bos waren bijvoorbeeld in 1999 10 territoria/broedgevallen bekend!

Twee van de vier Slechtvalkjongen uit 2004, Hemcentrale, 13 mei 2004

FOTO: RUUD ALTENBURG

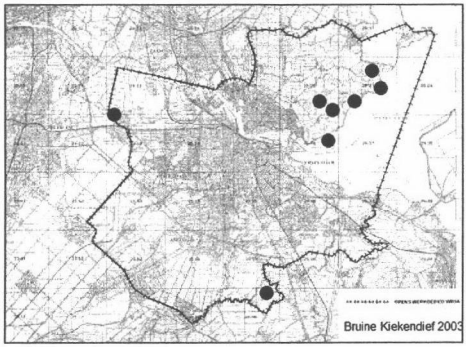
Bruine Kiekendief 2003

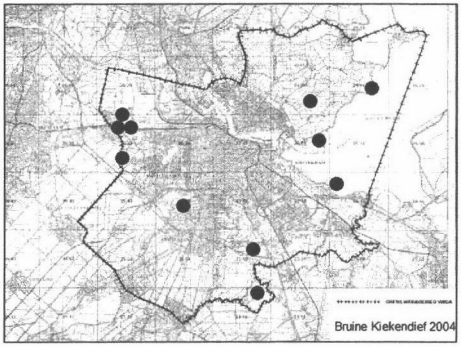
Bruine Kiekendief 2004

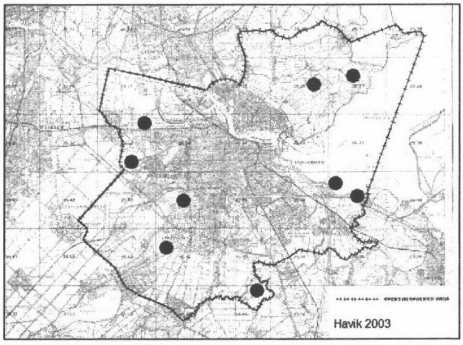
Havik 2003

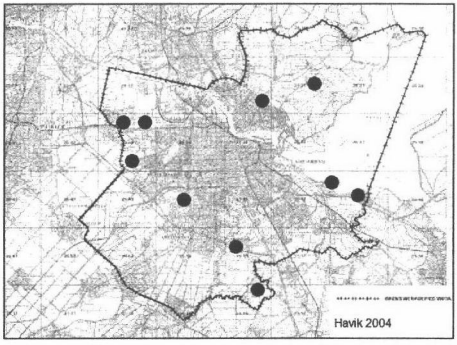
Havik 2004

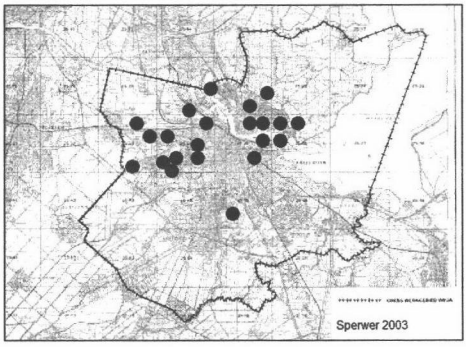
Sperwer 2003

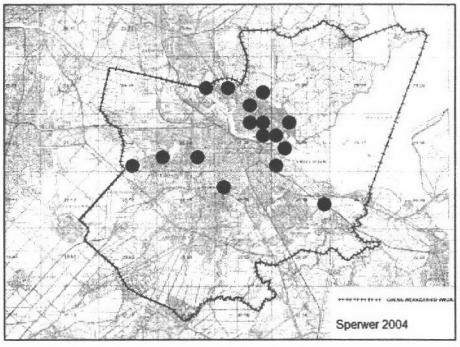
Sperwer 2004

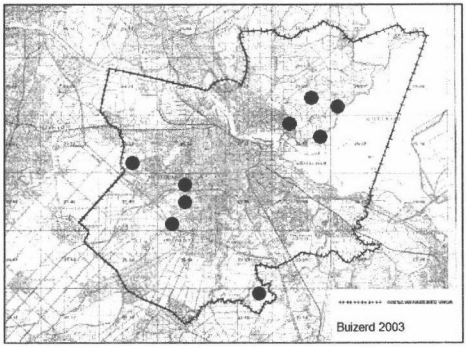
Buizerd 2003

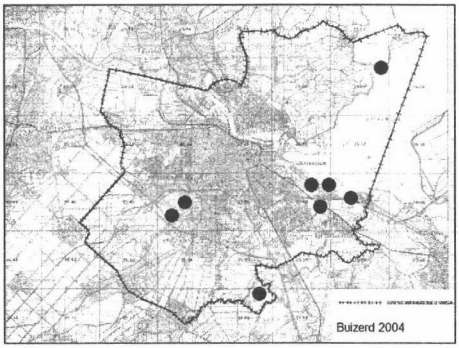
Buizerd 2004

Torenvalk

Met het verdwijnen van het bekende broedpaar van de Westertoren in 2002 verdween de Torenvalk als broedvogel uit de binnenstad (med. R. Vlek). In 2003 is in de regio slechts 1 geslaagd broedgeval bekend geworden: Centrale Hemweg, tenminste 1 juveniel. Het feit dat Nirk Zijlmans helemaal geen bezette kasten vond, geeft aan dat het niet alleen aan de geringe belangstelling voor de soort ligt dat er zo weinig broedgevallen bekend zijn geworden! 2004 leverde een nauwelijks beter beeld op. Wel werden er 4 broedgevallen bekend die tenminste 8 jongen opleverden. Hiaten in onze kennis liggen in Westpoort, Brettenzone, Spaarnwoude, Osdorper Polders, Schiphol, Amsterdamse Bos, Groengebied Amstelland en de bebouwde kommen.

Boomvalk

2003 leverde een somber beeld op: 7 broedgevallen/territoria. Soms kortstondige aanwezigheid van een paar, zoals aan de Oostoever van 1-6 t/m 15-6. Enkele territoriumindicerende waarnemingen werden gedaan, zoals aan de Kramatweg, Tuindorp Oostzaan, Liergouw, Landsmeerderveld en bij Riekerhaven. Deze bleven zonder resultaat. Uiteindelijk zijn slechts twee geslaagde broedgevallen bekend geworden in 2003: Zunderdorp 4 jongen uitgevlogen,

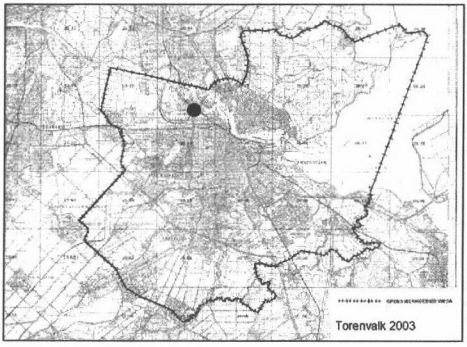
Torenvalk 2003

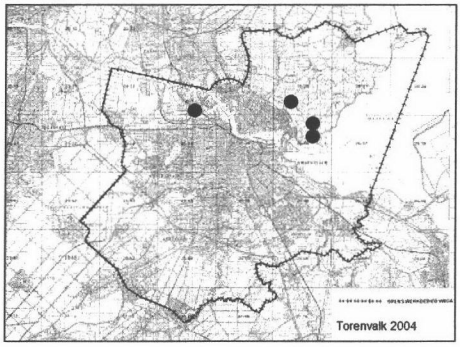
Torenvalk 2004

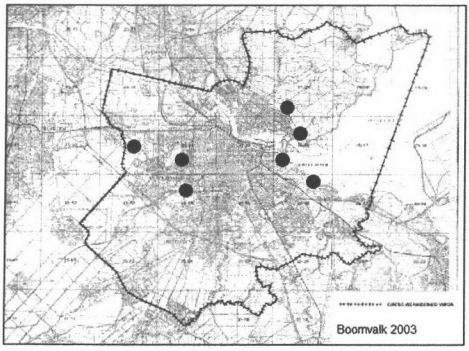
Boomvalk 2003

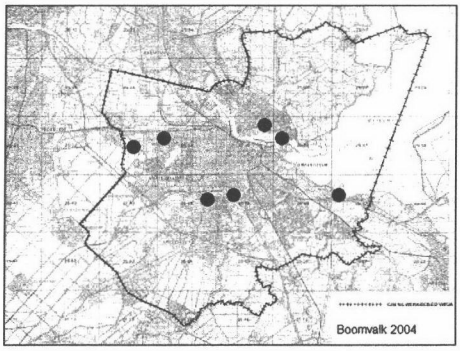
Boomvalk 2004

waarvan 1 later dood werd gevonden, en aan de Diemerzeedijk, zeker 1 jong. Daarnaast waren er sterke aanwijzingen voor een broedgeval in de Osdorper Bovenpolder.
Aangaande 2004 zijn de geluiden optimistischer. Van de 7 territoria bleken er 5 succesvol. In totaal >5 jongen uitgevlogen, hetgeen niet echt denderend is. Ook hier geldt dat er te weinig gegevens zijn om een volledig beeld te kunnen schetsen.

Slechtvalk

In beide jaren 1 succesvol broedgeval aan de Hemweg. In 2003 vlogen eind mei 2 jongen (mannetjes) uit waarvan er 1 direct omkwam door een foute landing. In 2004 vlogen 4 jongen uit (1 mannetje). Het zojuist uitgevlogen mannetje belandde net als zijn broertje een jaar eerder in de uitlaat van de gasturbine. Gelukkig was deze niet in bedrijf en werden er onderhoudswerkzaamheden verricht. Zodoende kon dit beestje weer op een veilige plaats losgelaten worden.
Zowel in 2003 als in 2004 waren er naast het broedpaar andere overzomeraars. In 2004 meldt Auke Jansen een exemplaar op de torenflats aan de Omval. Verder werden er in beide jaren exemplaren gezien rond de Kinseldam. Het broedpaar aan de Hemweg had in april en mei geregeld last van een adult wijfje dat de Centrale Hemweg als verblijfplaats had gekozen. In september was deze weer van de partij, zodat het vermoeden gerechtvaardigd is, dat ook zij in de omgeving overzomerde. Er is duidelijk gebrek aan kasten. Wellicht gaan er in de naaste omgeving broedgevallen plaatsvinden op beschutte plekken op hoge gebouwen en in kraaiennesten op hoogspanningsmasten!
Van deze soort is geen kaart gemaakt.

Vervolging

In de onderhavige periode is geen vervolging aan het licht gekomen. Er worden wel structureel roofvogels weggevangen op Schiphol en elders losgelaten om aanvaringen van roofvogels met vliegtuigen te voorkomen. Welke omvang deze activiteiten in de jaren 2003-04 had, is mij niet bekend. Dat er wel degelijk roofvogels worden vervolgd is eerder gebleken. Op 15 januari 2002 is een dode Buizerd opgeraapt bij de Nieuwe Hemweg in het Westelijk Havengebied, die blijkens een onderzoek door het ITZ aan een schotwond is overleden (Melchers via Willem v.d. Waal, 22-7-02). Dit is bij mijn weten het eerste ondubbelzinnige geval van illegale roofvogelvervolging in onze regio.

Dankwoord

Dit artikel kwam tot stand door de gegevens van:
Henk Bakkenes, Patrick Bergkamp, Jan van Blanken, Ellen de Bruin, Philipp Derks, Ronald van Dijk, Auke Jansen, Kees Jonker, Bert en Mieneke Kamp, Paul J. Marcus, Rutger Rotscheid, Ruud Vlek, Nirk Zijlmans en het Vogeloverleg Diemen.

Voorjaarsfenologie 2004

Jan van Blanken

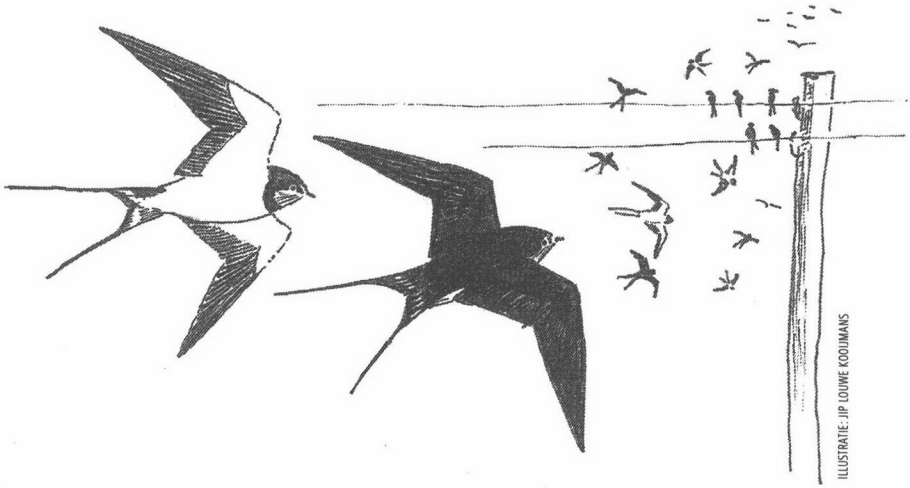

ILLUSTRATIE: JIP LOUWE KOOIJMANS

Het fenologieproject bestond in 2004 twintig jaar. Of dat de leden extra gemotiveerd heeft weet ik niet, maar er kwamen 17 fenologielijsten binnen en dat is een van de hoogste scores ooit. Behalve de lijsten zorgden het Amsterdams VogelNet, de waarnemingenrubriek van *De Gierzwaluw* en de website waarneming.nl voor een welkome aanvulling op de gegevens.
Verschillende deelnemers vragen zich af waarom Strandplevier, Bosruiter en Dwergstern niet op de fenologielijst staan. Er valt hier wel wat voor te zeggen. Echter, de huidige lijst vermeldt nu al 43 soorten en ik vrees dat naarmate het aantal soorten op de lijst toeneemt, de animo om deze zo volledig mogelijk in te vullen zal afnemen. En waar is dan het einde? Want Kleine Mantelmeeuw en Draaihals kunnen ook op de lijst en dan zitten we al op 48 soorten. Dus laten we het voorlopig maar met het huidige aantal soorten doen.

Resultaten

Evenals in 2003 (Zwarte Stern en Grasmus), werd in 2004 van twee soorten de tot dan vroegst bekende datum verbeterd, namelijk Lepelaar van 08-02-1997 naar 03-02-2004 en Grutto van 02-02-2002 naar 01-02-2004. Van de Zwartkop werd de tweede vroegst vastgestelde zangwaarneming van 10-03-2003 met bijna een maand vervroegd tot 13-02-2004. Hetzelfde gebeurde met de Tjiftjaf, waarvan de tweede vroegste zangwaarneming 05-02-2003 werd aangescherpt tot 04-02-2004.
Ook van Bontbekplevier en Grasmus werden de tweede vroegst bekende data verder aangescherpt, terwijl deze datum bij de Koekoek werd geëvenaard.
Van de Grote Karekiet en de Fluiter kwamen geen waarnemingen binnen.
Opmerkelijk was het overwinteren van een Zomertortel in Aalsmeer. Deze werd daar op 24-02-2004 voor het laatst gezien. Er was één winterwaarneming van de Zwarte Roodstaart.

		v, t, l	eerste datum	tweede datum	locatie eerste datum	aantal	waar-nemer	bandbreedte t/m 2003
1	Zomertaling	t (v)	10/3	12/3	IJdoorn/Kinseldam	2	HB	07/3 – 06/4
2	Purperreiger		24/4	27/4	Barnegat	> 1	WvdW	
3	Lepelaar	v (v)	03/2	07/2	Havikhorst	> 5	JA	15/2 – 08/4
4	Boomvalk	t (t)	05/4	09/4	Grote Braak	1	KJ	27/3 – 28/4
5	Kluut	t (t)	08/3	06/4	IJdoorn + Kinseldam	4	PJ/KJ	03/3 – 02/4
6	Kleine Plevier	v (v)	15/3	17/3	Geijsel	2	WS	16/3 – 19/4
7	Bontbekplevier	v (v)	12/2	05/3	Kinseldam	1	WS	23/2 – 15/3
8	Kemphaan		10/1	22/2	OBP	1	PM/RvD	
9	Grutto	v (v)	01/2	14/2	Geijsel	2	FvG/HM	12/2 – 06/3
10	Groenpootruiter	t (t)	05/4	06/4	Geijsel	2	HB	26/3 – 30/4
11	Visdief	t (v)	04/4	06/4	Marken	22	FV	28/3 – 19/4
12	Zwarte Stern	t (v)	19/4		Kinseldam	1	BdK	17/4 – 11/5
13	Zomertortel	t (t)	25/4	25/5	Diemerzeedijk	1	HB	24/4 – 12/5
14	Koekoek	v (t)	07/4	18/4	Bretten	1	PT	16/4 – 30/4
15	Gierzwaluw	v (v)	12/4	15/4	Amstel bij Gem. archief	1	WvdW	14/4 – 26/4
16	Oeverzwaluw	v (v)	31/3	04/4	De Kluut	4	PM	02/4 – 30/4
17	Boerenzwaluw	t (t)	30/3	01/4	Broek in Waterland	2	FV	26/3 – 09/4
18	Huiszwaluw	t (t)	12/4	18/4	Haven Muiden	1	EdB	07/4 – 05/5
19	Gele Kwikstaart	t (v)	02/4	03/4	Kleine IJdoornpolder	1	EdB	17/3 – 14/4
20	Nachtegaal	t (t)	14/4	16/4	Hemweg	1	EG	12/4 – 22/4
21	Blauwborst	t (t)	16/3	17/3	De Hoge Dijk	2	WS	16/3 – 03/4
22	Zwarte Roodstaart		10/1		Oslofjordweg	1	NZ	
22	Zwarte Roodstaart	v (t)	01/3	18/3	Bornhout	1	TvD	08/3 – 11/4
23	Gekraagde Roodstaart	t (t)	25/4	01/5	Westgaarde	1	JvB	05/4 – 29/4
24	Paapje	t (v)	20/4	25/4	Wysentkade	1	DdV	18/4 – 12/5
25	Tapuit	t (v)	01/4	14/4	Varkensland	1	FV	28/3 – 27/4
26	Sprinkhaanzanger	t (t)	20/4	23/4	Nieuwe Brettenpad	1	PM	07/4 – 29/4
27	Snor	t (t)	13/4	17/4	De Kluut	1	PM	06/4 – 24/4
28	Spotvogel	t (t)	04/5	08/5	Diemerzeedijk	1	FvG	02/5 – 14/5
29	Bosrietzanger	t (v)	01/5		Gaasperzoom	1	WS	26/4 – 16/5
	Bosrietzanger		01/5		Ouderkerkerplas	1	PT	
30	Kleine Karekiet	t (t)	20/4		Schellingwouderbrug	1	NZ	17/4 – 07/5
	Kleine Karekiet		20/4		Vijfhoek	1	NZ	
	Kleine Karekiet		20/4		Hoge Dijk	1	WS	
31	Rietzanger	t (t)	04/4	09/4	Marken	1	FV	01/4 – 23/4
32	Braamsluiper	t (t)	15/4	21/4	VTC De Groote Braak	1	PM	15/4 – 27/4
33	Grasmus	v (v)	12/4	16/4	De Bretten	1	TvD	16/4 – 30/4
34	Tuinfluiter	t (t)	18/4	20/4	Maxis	1	HB	15/4 – 27/4
35	Zwartkop	v (v)	13/2	27/3	R. Bloemgartensingel	z 1	RR	27/3 – 16/4
36	Fluiter	- (v)						23/4 – 09/5
36	Tjiftjaf	v (v)	04/2	14/2	Amsterdam-ZO	z 1	PP	27/2 – 21/3
37	Fitis	t (t)	28/3	30/3	Diemerzeedijk	z 1	NZ	19/3 – 04/4
38	Grauwe Vliegenvanger	t (l)	08/5	14/5	VTC De Bretten	1	RR	25/4 – 15/5
39	Bonte Vliegenvanger	l (v)	15/5	26/5	Marken	1	RA	19/4 – 07/5
40	Buidelmees		13/6		Vijfhoek	1	NZ	
41	Wielewaal	l (t)	09/6	22/6	Rioolzuivering Noord	1	WL	01/5 – 19/5

Bij elkaar genomen waren - afgezet tegen de bandbreedte - van de 38 onderzochte soorten er 25 op tijd, 11 vroeg en 2 laat. In 2003 (39 onderzochte soorten) waren deze aantallen resp. 20, 18 en 1. Voor een toelichting op de bandbreedte verwijs ik naar *De Gierzwaluw* jg. 41 (4), 2004. Betreffend artikel is tevens te vinden op de website van de Vogelwerkgroep Amsterdam.

Tabel met eerste en tweede datum

In de tabel heb ik per soort de eerste waarnemingsdatum, locatie en waarnemer vermeld. Bovendien heb ik voor de volledigheid ook de tweede waarnemingsdatum opgenomen, behalve als de betreffende soort op de eerste datum op meer dan één locatie is waargenomen (Bosrietzanger en Kleine Karekiet).
In de laatste kolom van de tabel treft u de t/m 2003 berekende bandbreedte aan. Aan de hand daarvan kan direct worden vastgesteld of de eerste datum vroeg (v) dan wel laat (l) (eerste datum buiten de bandbreedte) of conform verwachting, dus op tijd (t) is (eerste datum binnen de bandbreedte). In de tabel staan deze gegevens direct na de soortnaam met tussen haakjes de classificatie in 2003.
Van Purperreiger, Kemphaan en Buidelmees beschik ik (nog) over te weinig gegevens om een voldoend onderbouwde bandbreedte te berekenen.

Dankwoord

De volgende leden vulden de fenologielijsten 2004 in, waarvoor dank:

Rob Baars, Ellen de Bruin, Teun van Dijk, Frank van Groen, Auke Jansen, Bert en Mieneke Kamp, Paul Marcus, Herbert Minter, Saskia Molin, Frans Parmentier, Rutger Rotscheid, Will Schep, Paul Tak, Erik de Vries, Willem van der Waal en Nirk Zijlmans.

Bronnen

J. van Blanken. Overzicht 1e en 2e vroegste waarneming zomervogels. De Gierzwaluw jg. 40 (4), 2003.
J. van Blanken. Voorjaarsfenologie 2003. De Gierzwaluw jg. 41 (4), 2004.

Jan van Blanken, Geertruida van Lierstraat 41, 1069 PE Amsterdam, jenjvanblanken@planet.nl

Gebruikte afkortingen

BdK	Bart de Knegt	**PM**	Paul J. Marcus
DdV	Dennis de Vré	**PP**	P. Plenckers
EdB	Ellen de Bruin	**PT**	Paul Tak
EG	Eldert Groenewoud	**RA**	Ruud Altenburg
FV	Frank Visbeen	**RR**	Rutger Rotscheid
FvG	Frank van Groen	**RvD**	Ronald van Dijk
HB	Henk Bakkenes	**TvD**	Teun van Dijk
HM	Herbert Minter	**WL**	Wil Leurs
JA	Joop Andriese	**WS**	Will Schep
JvB	Jan van Blanken	**WvdW**	Willem van der Waal
KJ	Kees Jonker	**z**	zingend
NZ	Nirk Zijlmans	**>**	overvliegend
PJ	Pim Julsing	**OBP**	Osdorper Binnenpolder

Waarnemingen Januari - Maart 2005

Paul J. Marcus

In de onderhavige periode werden enkele bijzondere soorten gezien. Zo meldde Ronald van Dijk een Ross' Gans en hij maakte daar een niet onverdienstelijke foto van. Zowel Rode als Zwarte Wouw - een behoorlijk vroege, maar er zijn dit jaar elders in Nederland meer vroege Zwarte Wouwen gemeld - komen voor in deze lijst. Een klapper is zonder meer de Cetti's Zanger, ontdekt door Kees Jonker en Martijn Voorvelt, die helaas slechts één dag te horen was aan de Diemerzeedijk.

Uw waarnemingen uit de periode april t/m juni zie ik met belangstelling tegemoet. U kunt ze zenden aan: Paul J. Marcus, A.J. Kropholllerstraat 23, 1064 DB Amsterdam, Aanraad.Marcus@12move.nl.

Zwarte Zwaan Geregeld waargenomen in De Ronde Hoep; op 12-3 1 paar met 1 pullus (EdB).
Knobbelzwaan 13-2 Waterland 422 ex., 13-3 509 ex. (FV, WvdW).
Kleine Zwaan 2-1 t/m 31-3 Inlaagpolder eerst 3 ad. t.p., later 2 ad. (FvG, PM, PT). 2-1 t/m 9-2 Bovenkerkerpolder max. 120 ex., 5-2 1 met blauwe halsband, op 6-2 kon de code daarop worden afgelezen: 814P (AD, RvD, PM, WS). 12-1 Diemerzeedijk park 4 ex., 20-3 2 ex. (JLK, NZ). 29-1 Aetsveldsche Polder 6 ex. over, 17-2 4 ad. & 3 ex. 2.kj. t.p. (EdB). 1-2 Osdorper Binnenpolder 31 ex. over naar W (L. van der Feen). 5-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 2 ex. t.p. (EdB, HM, WS). 5-2 Bloemendalerpolder 236 ex., w.o. 17 juv. t.p., 14-3 11 ex. w.o. 4 juv. (GvD, WvdW). 13-2 Waterland 77 ex., 13-3 90 ex. (FV, WvdW). 16-2 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 4 ad. & 1 ex. 2.kj. (EdB). 19-2 Broek in Waterland 22 ex. (NZ).
Wilde Zwaan 1-1 Lutkemeer 21 ex. W (JvB). 26-1 De Ronde Hoep 1 ad. t.p. (RvD, PM). 29-1, 30-1 Aetsveldsche Polder 2 ex., 17-2 5 ad. & 3 ex. 2.kj. en op 9-3 2 ad. & 5 ex. 2.kj. (EdB). 3-3 Nigtevecht gehoord (EdB). In maart was een ad. ex. t.p. in de Inlaagpolder (PM).
Ross' Gans 3-2 Oosterpoel Waterland 1 ad. met blauwgrijze snavelbasis t.p., en nog een ander ex. dat geen blauwgrijs in de snavelbasis toonde. Het is niet geheel zeker of dat tweede een zuiver ex. is (RvD). Op 5-2 werd de vogel met de 'normale' snavelkleur teruggemeld door Ruud van Beusekom aan de Binnengouw bij Zuiderwoude (verder op die dag gemeld door RvD, PM, WS). De gans bevond zich steeds in gezelschap van een grote groep Brandganzen en is wellicht dezelfde als het beest van de Oostvaardersplassen (tel. med. Klaas Haas aan RvD 7-2-05). De tarsi zijn vrijwel geheel te zien. De vogel is ongeringd.
Sneeuwgans 29-1 Peereboom 1 ex. blauwe fase (NZ). 13-2 Blijkmeer 2 ex. blauwe fase (NZ). 13-2 Waterland 2 ex. (FV, WvdW). 30-3 Rijperweg 1 ex. blauwe fase t.p. (RvD, PM).
rietgans-complex Spaarnwoude: 1-1 Spaarnwouderplas 20 ex. (PM). 5-1 Houtrakkerbeemden-oost

13 ex. N (PT). 5-1, 9-3 t/m 20-3 Inlaagpolder max. 300 ex. (PM, PT). 12-1 Uiterdijken 50 ex. t.p. (PM). 19-1 t/m 10-2 Houtrakkerhoek max. 300 ex. t.p. (RvD, PM, RR, PT). Op 4-2 werden diverse typen rietgans gefotografeerd in de Houtrakkerhoek, waaronder grote Toendrarietganzen en Taigarietganzen van het geelsnavelige *fabalis*-type en zwartsnavelige Taiga's die meer naar de oostelijke ssp. *johansenii* tenderen (RvD, PM, Dirk Tanger). Osdorp: 1-1 t/m 5-1 Lutkemeer max. 40 ex. (JvB, WS, PT). Amstelland en omg.: 2-1 Bovenkerkerpolder 5 ex. t.p., 11-1 80 ex. ZW (AD, RvD, PM). 26-1 De Ronde Hoep 1 ex. t.p. (RvD, PM). 22-1, 16-2, 12-3 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij resp. 6, 130 & 70 ex. t.p. (EdB). 23-1 Nigtevecht 4 ex. W (EdB). 4-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 10 ex. (EdB). Waterland en omg.: 13-2 Katwoude 168 ex., 13-3 50 ex. (FV, WvdW).

Kleine Rietgans 1-1 overvliegende groepen Vijfhoek (MV). 1-1 A1 Muiden 60 ex. richting Vijfhoek (EdB). 7-1 Rijperweg 1 ex. t.p. (PM). 2-1 Sporenburg 6 ex. over (ED). 13-2 Waterland 7 ex., 13-3 1 ex. (FV, WvdW). 20-2 tussen Barnegat en Blijkmeer 3 ex. (fietsexcursie VWGA).

Kolgans 1-1 Lutkemeer 52 ex. O (JvB). 1-1, 5-1 Inlaagpolder resp. 2 ex. Z & 40 ex. t.p. (PM, PT). 15-1 G.v.Lierstraat Osdorp De Aker 18 ex. Z (JvB). 16-1 Waterland totaal 14445 ex., 13-2 9519 ex., 13-3 10068 ex. (FV, WvdW). 29-1 Akerpolder 125 ex. O (JvB). 3-2, 19-2, 10-3 Polder Groot-Mijdrecht max. 2000 ex. t.p. (FvG, WS, PT). 13-2 Katwoude ca. 2700 ex. (FV, WvdW). 24-3 IJdoorn 500 ex. (FvG). 24-3 Kinseldam 1000 ex. (FvG).

Grauwe Gans 16-1 Waterland 3691 ex., 13-2 2712 ex., 13-3 2077 ex. (FV, WvdW).

Indische Gans 30-1 Aetsveldsche Polder 1 ex. (EdB).

Brandgans 29-1 Horn- en Kuijerpolder, Nederhorst den Berg 25 ex. i.g.v. Kolganzen en Grauwe Ganzen (EdB). 16-2 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 2 ex. i.g.v. rietganzen (EdB). 5-3 Aetsveldsche Polder 1 ex. (EdB). 9-3, 23-3 Nigtevecht resp. 300 & 400 ex. O (EdB). 12-3 Proostdijerdwarsweg 1 ex., De Ronde Hoep 140 ex. (EdB).

13-2 Waterland 8380 ex., 13-3 8842 ex. (FV, WvdW). 26-2, 24-3 IJdoorn resp. 300 ex. & 400 ex. (FvG, WS). 24-3 Kinseldam 35 ex. (FvG).

canadese gans 13-3 Waterland 3 ex. (FV, WvdW).

Grote Canadese Gans 29-1 Vecht, Nigtevecht 2 ex. (EdB). 13-2 Blijkmeer (NZ). 16-2, 12-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder resp. 2 & 1 ex. (EdB). 12-3 Proostdijerdwarsweg 1 geringd ex. (EdB). 26-3 Landsmeerderveld 1 ex. (NZ).

Rotgans 24-3 Waterland 3 ex. (RA & P. Gebski).

Roodhalsgans 3-2 Oosterpoel Waterland 1 ex. (RvD).

Australische Bergeend 1-1, 2-1 Inlaagpolder 1 m. t.p. (PM, PT).

Krooneend 1-1 Barnegat 2 p. (NZ). 1-1 Vijfhoek 1 m. (MV). 20-1 IJburg 1 v. (FvG). 20-3 Haven-Ballast 2 p. (NZ). 23-3 Botshol 2 m. (PT). 27-3 UNA-meertje 1 v. (MV).

Topper 7-1 Gouwzee 1 m. (EdB).

Nonnetje 1-1 t/m 9-3 Houtrakkerbeemden-oost max. 24 ex. (JvB, WS, PT). 5-1 t/m 9-3 Houtrakkerbeemden-west max. 7 m. & 25 v. (FvG, PT). 5-1 Gemaal Rijnland 2 v. (TvD). 7-1, 4-2, 5-2 Kinselmeer max. 8 p. (EdB). 9-1, 15-1, 29-1 Bloemendalergouw max. 13 ex. (NZ). 16-1, 5-2 Gouwzee resp. 17 ex. -waarvan 8 m.- & 1 v. (EdB, NZ). 22-1 Botshol 1 v. (EdB). 29-1 Ankeveense Plassen 8 v. (EdB). 29-1 Blijkmeer 1 v. (NZ). 4-2 Kinseldam 1 m. (EdB). 4-2 Ouderkerkerplas 1 v. (EdB). 16-2 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 1 v. (EdB). 6-3 Poppendammergouw 1 v. (NZ). 20-3 Aandammergouw 2 p. (NZ). 20-3 Haven-Ballast 1 v. (NZ). 22-3 Diemerpark 1 v. (EdB). 23-3 bij IJburg omg. Zomerlust 1 v. (GvD). 27-3 UNA-meertje 1 v. (MV). 27-3 IJburg-Diemerzeedijk 1 v. (DT).

Middelste Zaagbek 6-3 Uitdammerdie 1 p. O (NZ).

Nonnetje, Houtrakkerbeemden, 27 januari 2005

FOTO: RONALD VAN DIJK

Grote Zaagbek 1-1 t/m 18-3 Westgaarde max. 2 m. & max. 8 v. (JvB, PT). 7-1 dijk naar Marken 1 m. (EdB). 15-1 Nieuwe Gouw 5 ex. - 2 m. (NZ). 29-1 ijsbaan Nederhorst den Berg 4 v. (EdB). 29-1, 11-2 Ankeveense Plassen resp. 1 m., 4 v. & 2 m., 5 v. (EdB). 20-2 Diemerzeedijk 1 p. baltsend (NZ). 27-3 IJburg 1 p. (NZ). 27-3 IJburg Steigereiland-Haveneiland 1 p. (DT).
Smient 5-2 Houtrakkerbeemden 1000 ex. (FvG).
Hybride Smient x Amerikaanse Smient 19-1, 20-1 De Hoge Dijk 1 m. (HM, WS).
Slobeend Gehele periode Westgaarde tot 50 ex. (JvB).
Pijlstaart 9-1 IJburg 1 m. (NZ). 5-2 Houtrakkerbeemden 3 ex. (FvG). 9-2 t/m 23-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 6 ex. (EdB, WS, PT, MV, WvdW). 20-3 Osdorper Binnenpolder 17 ex. N (JvB, fietsexcursie VWGA). 20-3 Arken Ae 1 v. (WvdW). 25-3, 26-3 Boezemgebied Halfweg 1 m. (JvB, PT).
Zomertaling 21-3 t/m 30-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 4 m. & 2 v. (EdB, HB, Joop van de Brink, GvD, JHvO, WS, FV, Dennis de Vré). 21-3 De Hoge Dijk 2 m. (Joop van de Brink). 21-3 Schinkelbos 1 ex. (Dirk Kars). 23-3, 30-3 Kinsel 1 p. (GvD, RvD, PM, FV). 24-3 Kinsel 3 m. & 2 v. (FvG). 25-3, 26-3 Boezemgebied Halfweg resp. 2 m. & 1 m. (JvB, PT). 26-3 Peereboomweg 1 m. (NZ).
Wintertaling gehele periode tot max. 230 ex. Westgaarde (JvB).
Patrijs 18-2 Vijfhuizerweg 4 ex. (WS). 5-3, 7-3 Westpoortweg max. 4 ex. (PM, RR). 8-3 Polderbaan 2 ex. (RvD, PM).
Kuifduiker 16-2 Kinselbaai 1 ex. (FvG).
Roerdomp 5-1 t/m 31-3 max. 2 ex. t.p. Houtrakkerbeemden-oost (RvD, FvG, PM, RR, WS, PT). 27-2 Ballastbos 1 ex. (NZ). 9-3 De Kluut 1 ex. (WP).
Grote Zilverreiger Gehele periode meldingen uit De Ronde Hoep, Polder Groot-Mijdrecht en Noordpolder van 1-19 ex. tegelijk (EdB, RvD, PM, WS, PT). Slaapplaats Botshol Groote Wije 30 ex. op 14-1 (John van der Woude) en 32 ex. op 7-2 (Klaas Eigenhuis & Jaap van 't Hof, PM). Er zou, volgens Van der Woude, in een artikel in voorbereiding voor Sovon sprake zijn van 58 exemplaren op deze slaapplaats.
11-1 Bovenkerkerpolder 1 ex. t.p. (RvD, PM). 16-1 Muiderberg IJmeer 2 ex. t.p. (EdB). 19-2 Aetsveldsche Polder 1 ex. neer (EdB). 12-3 Kinselmeer 1 ex. (NZ). 13-3 Polder Rietbroek bij Ilpendam 1

ex. (FV). 13-3 Kinsel 1 ex. (BdK). 16-3 IJdoorn 1 ex. (MV).

Blauwe Reiger Vanaf eind februari tot 15 nesten Spaarnwouderveen (JvB, RvD, PM). 18-3 Vecht, Nigtevecht 1 ex. op nest (EdB).

Ooievaar 1-1 Middelpolder onder Amstelveen 2 ex., waarvan 1 geringd (TvL). 22-1 Frankendael 2 ex. op nest en 1 ex. rondvliegend; het paar was vanaf deze datum weer present (HB, RB & Auke Jansen, WS, PT, RV). 14-3 Langbroekdreef Asd.-ZO 2 ex. op lantaarnpalen langs de weg (EdB). 22-3 Vijfhoek 2 ex. N (GvD, RvD, PM). 31-3 Linnaeusstraat 2 ex. op dak (WvdW).

Heilige Ibis 26-1 Botshol, Groote Wije 5 ex. uit ZW (RvD, PM). 3-3 Frankendael 1 ex. t.p. in de sneeuw (K. Bierbooms).

Lepelaar 13-3 IJdoorn 5 ex. (FV, WvdW). 19-3 Landsmeerderveld 1 ex. (NZ). 19-3 Barnegat 1 ex. (NZ). 23-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. foer. (EdB).

Chileense Flamingo 7-1 t/m 20-2 Kinseldam het bekende ex. 2.kj. t.p. (EdB, RvD, FvG, PM, FV, MV, WvdW). Op 6-3 berichtte Frank Visbeen dat de Chileen dood gevonden is bij Ransdorp.

Zwarte Wouw 25-3 een vroege claim van een ex. boven de Westelijke Puinstort Brettenpad in conflict met 2 Haviken (PT).

Rode Wouw 15-3 PEN-centrale Diemen 1 ex. N (Rob Bekebrede).

Bruine Kiekendief 19-1 Polder Westzaan 1 v. jagend (RvD, PM). 10-2 Staatsliedenbuurt 1 ex. overvliegend (Michael Cooper via AVN). 16-3 De Kluut 1 ex. (WP). 21-3 Brettenpad MCA 1 v. (PT). 22-3 Vijfhoek 2 m. over (GvD, RvD, PM). 22-3 Diemerpark 1 ex. Z (EdB). 23-3 Aetsveldsche Polder 1 ex. O (EdB). 23-3, 25-3, 30-3 Batterij-Spaarnwouderveen 1 p. baltsend (JvB, RvD, PM, WS, PT), op 29-3 4 ex. (WP). 23-3 Kinsel 1 ex. (FV). 27-3 1e Constantijn Huijgensstraat 1 ex. hoog over (RR). 27-3 Vijfhoek 1 v. (NZ). 27-3 Durgerdammergouw 1 v. (NZ). 31-3 Oeverland Nwe.Meer 1 m. ad. & 2 v. (TvL).

Blauwe Kiekendief 24-1, 28-2, 14-3 29-3 Westpoortweg 1 v. (KJ, PM, RR). 19-2 Molenzijl 1 v. (NZ). 16-3 Kinsel 1 v. N (HB). 24-3 Houtrakkerbeemden-oost 1 v. (RA & P. Gebski).

Torenvalk 25-2 Erasmusgracht/sportvelden baltsend paar (RV). De soort begint schaars te worden in de stad.

Smelleken 7-1 De Nes Waterland-Oost 1 m. laag over dijk (EdB). 16-1 Houtrakpolder omg. Kavel 35 1 v. t.p. (RvD).

Slechtvalk Het broedpaar aan de Hemweg ontplooide weer activiteiten ter bevordering van de voortplanting vanaf 20 februari; toen werd de eerste copulatie gezien. De verschijning van een tweede wijfje half maart vertraagde de broedcyclus. Pas ver in april werd het eerste ei gelegd.

De gehele periode waren er in de regio en omgeving, behalve het sedentaire stel op de Centrale Hemweg, overwinteraars te vinden op de volgende plaatsen: Westpoortweg 1 v. ad. (RvD, PM, RR), Inlaagpolder en Hekslootpolder 1 v. ad. (RvD, PM, RR, PT), Spaarnwoude, Dijkland en Vereenigde Binnenpolder 1 v. juv. & 1 m. ad. (RvD, PM, PT, René Kriek via VZK), Vijfhuizen-Schiphol Polderbaan 1 v. ad. (RvD, PM, E. Wokke), Schiphol-Tweeduizend El en Lutkemeer 1 v. juv. (RvD, PM), Lutkemeer, Osdorper Boven- en Binnenpolder 1 m. ad. & 1 v. ad. (RA, JvB, RvD, PM, RR, PT, WvdW), Zuidas 1 p. ad.; Egbert Bouman maakte foto's (RvD, PM, WvdW), Kinseldam 1 ex. (RA, EdB, FvG), Rijperweg 1 v. ad .(FV, WvdW, NZ), Zunderdorp 1 m. (NZ), Polder Oostzaan 1 m. (NZ).

Verder de volgende incidentele waarnemingen: 15-1 IJburg 1 v. ad. (RB). 16-1 De Ronde Hoep 1 ex. t.p. (fietsexcursie VWGA). 16-1 Belmermeer 1 v. ad. (FV). 19-1 De Reef 1 v. ad. t.p. (RvD, PM). 4-2 langs de Holendrecht 1 ex. jagend (HM). 5-2 Groot-Duivendrechtse Polder 1 ad. m. t.p. (RvD, PM). 8-2 Bloemgartensingel, MAP, 1 ex. over (RR). 8-3 Middelpolder onder Amstelveen 1 ex. jagend (J.

Diemeer). 9-3 Diemerzeedijk 1 ex. jagend (HB). 13-3 Durgerdam 1 v,. t.p. elektriciteitsmast (BdK). 16-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ad. m. jagend (AD). 19-3 Landsmeerderveld 1 m. (NZ). 21-3 Science Park Watergraafsmeer 1 ex. over (DT). 22-3 Vijfhoek 1 m. 2.kj. over (GvD, RvD, PM). 22-3 Diemerzeedijk 1 m. ad. over (GvD, RvD, PM). 30-3 Zwarte Gouw mast 82 1 v. ad. t.p. (RvD, PM).
Waterral 5-1, 23-3 De Kluut 1 ex. (RvD, PT, PM). 28-1, 30-3 Houtrakkerbeemden-oost 1 ex. (PM, PT). 8-2 Osdorper Binnenpolder 1 ex. (PT). 11-2 Zwarte Pad De Aker 1 ex. (RR). 24-2 Bijenpark Eendrachtpolder 1 ex. (PT). 4-3, 22-3 Diemerzeedijk max. 2 ex. (EdB, GvD, RvD, PM, MV). 23-3, 30-3 Brettenpad 1 ex. (JvB, RvD, PM, PT). 29-3 Overdiemerpolder 1 ex. (JHvO). 29-3 Bloesempark Asd.Bos 1 ex. (P.P. Boermans, Erik de Vries).
Porseleinhoen 29-3, 30-3 Bloesempark Amsterdamse Bos 1 ex. ad. t.p. (P.P. Boermans, RvD, Merijn van Leeuwen, Erik de Vries). Het Bloesempark is de Japanse Tuin op de plaats van de voormalige Stadskwekerij in de Kleine Noord ten NW van de Amstelveense Poel.
Kraanvogel 22-3 Binnengouw 1 ex. (med. FV). 24-3 Soembawastraat roepende ex. over om 3.45u. (DT).
Scholekster 7-1 IJburg 1 ex. (EdB). 11-1 Bovenkerkerpolder 1 ex. t.p. (RvD, PM). 22-1 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 1 ex. (EdB). 23-1 Barnegat 2 ex. (FV). 2-2 t/m 25-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder tot >100 ex. (AD, WS). 5-2 dijk naar Marken 2 ex. (EdB). 13-2 Barnegat 70 ex. (FV, WvdW).
Kluut 9-3, 25-3 Houtrakkerbeemden-west resp. 1 & 4 ex. (JvB, PT). 13-3, 19-3 Kinseldam aanv. 4 ex., later max. 17 ex. (FvG, BdK, FV, MV, WvdW). 13-3, 14-3, 16-3, 20-3 Kinsel aanv. 3 ex., later max. 35 ex. (HB, WS, FV, NZ). 19-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 4 ex. (WvdW).
Bontbekplevier 20-2 Kinseldam 1 ex. t.p. (fietsexcursie VWGA), nadien aldaar tot het einde van de periode max. 5 ex. (RvD, FvG, PM, FV, MV, WvdW) .
9-3 t/m 23-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 3 ex. (EdB, WS, PT, FV).
13-3 De Nes 2 ex. (BdK, FV, WvdW). 19-3 Lutkemeer 1 langsvliegend (JvB). 26-3 Processorstraat 1 ex. (NZ). 27-3 IJburg Steigereiland 1 p. (DT).

Slechtvalk IJburg, 15 januari 2005

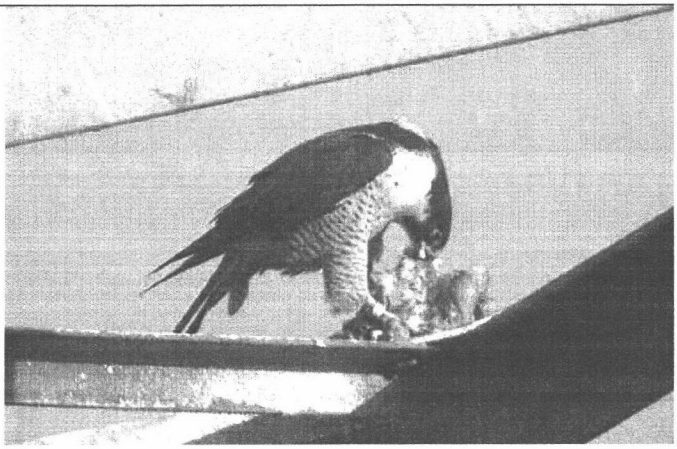

FOTO: ROB BAARS

Kleine Plevier 20-3 Osdorper Binnenpolder 2 ex. (JvB, fietsexcursie VWGA).
21-3, 22-3, 23-3, 24-3 Holendrechter-en Bullewijkerpolder max. 2 ex. (RA & P. Gebski, EdB, WS, PT, WvdW). 23-3, 29-3, 30-3 Inlaagpolder 2 ex. t.p. (RvD, PM, WP, PT). 24-3 t/m 28-3 Lutkemeer max. 3 ex. (JvB, RR, PT). 24-3, 30-3 Kinseldam max. 2 ex. t.p. (RvD, PM, WS, MV). 26-3 gehoord Van Riebeeckhavenweg (RvD, PM). 26-3 Processorstraat 2 ex. (NZ). 27-3 Vijfhoek 2 ex. (MV).
Goudplevier 15-1 Bloemendalergouw 800 ex. (NZ). 16-1 Belmermeer 138 ex. (NZ). 29-1 Aetsveldsche Polder 78 ex. (EdB). 3-2, 4-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 60 ex. (EdB, WS). 19-2 Barnegat 1800 ex. (NZ). 25-2, 20-3 Rijperweg resp. 120 ex. & 1200 ex. (WS, NZ). 2-3 Sporenburg 90 ex. W (RB). 2-3 Nigtevecht 10 ex. N & 40 ex. Z (EdB). 9-3 Nassaukade >100 ex. N (RV). 24-3 Waterland 3500 ex. (RA & P.Gebski).
Zilverplevier 23-3, 29-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder resp. 3 & 1 ex. (HB, WvdW).
Kievit 11-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1200 ex. (WS).
Kanoet 19-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. (HM, WvdW).
Bonte Strandloper Waterland en Noord: 16-1 Rijperweg 3 ex. (FV). 16-1, 19-3 Belmermeer resp. 1 & 7 ex. (NZ). 13-2 Uitdam 1 ex. (FV, WvdW). 20-2 Barnegat 2 ex. (NZ). 13-3 Kinseldam 6 ex. (MV). 13-3 De Nes 7 ex. (FV, WvdW). 19-3 Aandammergouw 7 ex. (NZ). 20-3 Rijperweg 6 ex. (NZ). 22-3 Kinsel 3 ex. (FV). 24-3 Kinseldam 7 ex. (FvG).
Spaarnwoude: 29-1 Inlaagpolder en Houtrakkerbeemden-west in totaal ca. 20 ex. t.p. (RvD, PM). 26-2 Inlaagpolder 15 ex. (PT). 20-3 Inlaagpolder 10 ex. (PM).
Diemen en Amstelland: 4-3 Diemerzeedijk 1 ex. (MV). 9-3 t/m 24-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder aanv. 8 ex., later tot max. 20 ex. (RA, EdB, RvD, HM, PM, WS, WvdW).
Osdorp: 18-3, 19-3, 20-3 Osdorper Binnenpolder aanv. 3 ex., nadien tot 12 ex. t.p. (JvB, RR, fietsexcursie VWGA). 19-3 Lutkemeer 7 ex. langsvliegend (JvB).
Kemphaan 5-1 t/m 9-3 Inlaagpolder en Houtrakkerbeemden-west ca. 30 ex. t.p. (RvD, PM, WS, PT). 16-1 Broekermeer 5 ex. (FV). 19-2 t/m 24-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 50 ex. (RA, EdB, PT). 17-3 t/m 30-3 Osdorper Binnenpolder max. 40 ex. (RA, JvB, RR, PT). 24-3 Kinsel 10 ex. (FvG).
Watersnip 16-1 Westgaarde max. 12 ex. (JvB). 4-2 t/m 30-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder

Mannetje Kemphaan, Osdorper Binnenpolder, 26 maart 2005

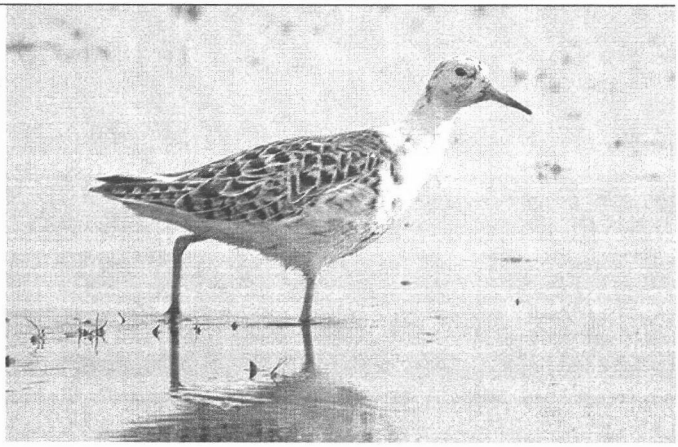

FOTO: RUUD ALTENBURG

max. 40 ex. (RA, EdB, GvD, WS). 2-3 Nigtevecht (dorp) 2x 1 ex. over, 4-3 1 ex., 6-3 1 ex. (EdB & Ricardo van Dijk), 5-3, 18-3 langs de Vecht, Nigtevecht resp. 2 & 18 ex. t.p. (EdB). 3-3 Artis 1 ex. (DT). 4-3 Langswater, Osdorp 1 ex. (PT).

Bokje 1-3 Vrije Geer, Sloten 1 ex. opvliegend (RvD). 4-3 Diemerzeedijk 1 ex. (MV). 9-3, 16-3 De Kluut 1 ex. (WP, de melder werkte voor Landschapsbeheer Noord-Holland in het terrein).

Houtsnip 8-1, 12-3 AMC-terrein resp. 2 & 1 ex. (WS). 2-2, 28-2 Flevopark 1 ex. (DT, WvdW). 3-3 Artis Kamelenveld 1 ex., Kleine Panda's 1 ex. (WvdW). 4-3 Artis Japanse Tuin 1 ex. t.p. (F. Nordheim, med. WvdW). 4-3 Artis 2 dode ex. (WvdW). 4-3 Minervalaan 1 ex. (Frank Warendorf). 5-3 Beatrixpark 1 ex. (Frank Warendorf). 5-3, 9-3, 27-3 De Kluut 1 ex. (RvD, KJ, WP). 6-3 Frankendael 1 ex. (RB, Auke Jansen). 6-3 Overdiemerweg 1 ex. (NZ). 6-3 Huydecoperstraat Nigtevecht 1 ex. opvliegend (EdB). 9-3 Diemerpolder 1 ex. (HB). 12-3 Klein Dantzig (naast Frankendael) 1 ex. (HB). 16-3 E. Hellendoornstraat, MAP, Osdorp 1 ex. (JvB). 23-3 Maassluisstraat 1 dood ex. (RH). 25-3 Hoekenesgracht 1 ex. over (Alwin Borhem). 26-3 Gooiseweg Diemen-Zuid 1 ex. (RR).

Grutto 15-1, 17-1, 19-1 Osdorper Binnenpolder 1 ex. winter t.p. (JvB, RvD, TvD, PM).
9-2, 12-2 Holendrechter- en Bullerwijkerpolder 17 ex., verder gehele periode present met op 24-3 het max. van 1600 ex., incl. IJslanders (RA, EdB, AD, GvD, RvD, FV, MV, WvdW).
12-3 Holendrechter- en Bullerwijkerpolder 1 ex., geringd 10-2-2005 in Hernan Cortes, Extremadura, Spanje (Jose Masero, med. RvD). 12-3 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 20 ex. (EdB). 12-3 De Ronde Hoep 300 ex. (EdB). 13-3 IJdoorn 600 ex. (FV, WvdW). 13-3 t/m 24-3 Kinsel max. 450 ex., waaronder IJslanders (FvG, FV, WvdW). 19-3 Osdorper Binnenpolder 6 ex. (JvB).

IJslandse Grutto 5-2 t/m 9-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder (landje van Geijsel) successievelijk 2 gekleurringde ex. t.p.: links mint over geel, rechts mint over mint; geringd als ad. in Borgarnes, IJsland op 27-4-2001, voorgaande jaren waargenomen langs de IJssel (Tómas Gunnarsson, med. MK); nog aanwezig 9-3 (FV). De andere Grutto, links groen over geel, rechts over boven wit met zwarte X, heeft een andere historie: geringd als ad. m. in Reykjavík, IJsland op 27-4-2002 (Gunnarsson, med. HM, tevens gezien door EdB & Ricardo van Dijk). Op 9-3 zat deze vogel er weer (FV). Verder tot in april IJslanders op deze plaats gezien (velen), waaronder op 9-4 een 3e geringd ex.: links mint over geel, rechts mint over wit met zwarte X; geringd als ad. vrouwtje in Siglufjordur, IJsland op 24-4-2004, voorgaande jaren en op 4-2-2005 waargenomen in de Braakmanpolder (Gunnarsson, med. EdB).
30-3 Ransdorp 1 ex. afgelezen (FV).

Wulp 3-1 Inlaagpolder 30 ex. (PM). 3-1 Middelpolder onder Amstelveen 100 ex. (WS), op 3-2 opgelopen tot 320 ex. (FvG) en vervolgens op 11-2 afgenomen tot 150 ex. (MV).
7-1 Rijperweg, geen aantal (EdB). 22-1, 5-2, 20-2 Barnegat resp. 212, 220 & 412 ex. (EdB, NZ). 29-1, 5-2 Peereboom resp. 273 ex. & 60 ex. (EdB, NZ). 4-2 Kinselmeer 54 ex. over (EdB).
11-1, 22-1 Polder Groot-Mijdrecht resp. 25 ex. & 120 ex. (EdB, WS). 2-2 t/m 8-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 56 ex. (EdB, AD, WS, WvdW). 16-2 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 70 ex. (EdB). Bijzondere waarneming: 5-3 Erasmusgracht 40 ex. op ijs (RA).

Zwarte Ruiter 14-3 t/m 30-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 2 ex. (RA, GvD, RvD, JHvO, WvdW). 20-3 Inlaagpolder gehoord (PM). 29-3 Groot-Duivendrechtsepolder 1 ex. (HB).

Tureluur 20-2 Bloemendalergouw 2 ex. (fietsexcursie VWGA).

Witgatje 5-1, 21-3 Lutkemeer resp. 1 & 2 ex. (JvB, PT). 11-1, 16-1 Polder Groot-Mijdrecht max. 3 ex. (WS, fietsexcursie VWGA). 5-2, 23-3 Osdorper Binnenpolder 1 ex. (WS, PT). 9-2, 12-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1-2 ex. (EdB, AD, WvdW). 9-3, 19-3 Inlaagpolder 1 ex. (PT). 27-3, 30-3

Diemerzeedijk 1 ex. (MV).
Zwartkopmeeuw 7-2 Transvaalkade 1 ad. overgangskleed met niet-afgelezen ring t.p. (WvdW). 12-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. 3.kj. zomer t.p. (RvD, foto's). 15-3 Middelpolder onder Amstelveen 2 ex. N (HB). 16-3 Kolonie Arena 2 ad. ex. baltsend (WS) en op 19-3 1 ex. t.p. (HM). 19-3 Knooppunt Holendrecht 1 paar; op 23-3 was er 1 paar met Belgische ringen en 1 ex. t.p. (Martijn de Jonge). 21-3, 24-3 Kinseldam 1 ex. ad. t.p. (RA, KJ, MV), 30-3 3 ex. ad. t.p. (GvD, RvD, PM, MV). 24-3 Groot-Duivendrechtsepolder 2 ad. t.p., 1 met metalen ring rechter tibia (WvdW). 25-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 3 ad. t.p., 1 met metalen ring en 1 met groene ring met code 28V (RA, RvD).
Kokmeeuw 6-2 Admiralengracht: een krasse knar van >26 jaar oud, werd in Kiel geringd als 1.kj. vogel op 23-8-1980 (RA & WvdW).
Stormmeeuw 11-2 Aetsveldsche Polder 1250 ex. (EdB). 8-3 Plein '40-'45 1 ad. t.p. met Noorse witte ring met in zwart de code J620 (RvD, PM). Deze meeuw werd op 28-12-2002 als 1.kj. mannetje geringd door Nils Helge Lorentzen te Wergelandsparken, Kristiansand, Vest-Agder, Noorwegen. 20 mei 2004 teruggemeld uit Kristiansand (N.H. Lorenzten) en in 2005 op 28 februari in het Gerbrandypark te Amsterdam door Stef Waasdorp (med. N.H. Lorentzen).
Kleine Mantelmeeuw 27-2 Erasmusgracht 1 ex. 2.kj. & 1 ex. 3.kj. t.p. (RA). 27-2 Albardagracht 1 ex. 3.kj. met Ned. ring (RA). 8-3 Plein '40-'45 1 ad. t.p. met groene kleurring met in wit code LJ4, blijkens med. N. van Swelm geringd te Europoort Rotterdam als pullus op 28-6-93 (RvD, PM).
Geelpootmeeuw 30-1 t/m 3-2 Albardagracht 1 ex. ad. t.p. (RA, RvD, PM, WS). 5-3 Noorder IJplas 1 ex. (NZ).
Pontische Meeuw 16-1 Barnegat 1 ex. (FV). 30-1 t/m 26-3 Albardagracht 1 ex. 3.kj. t.p.; deze vogel werd in januari en februari geregeld in gezelschap gezien van een adulte Geelpootmeeuw (RA, RvD, PM, WS, WvdW).
verm. Baltische Zilvermeeuw 16-1 Albardagracht 1 ad. met gele poten en donkere iris (RA).
Visdief 30-3 Kinseldam 2 ex. doortrekkend en zeker 2 ex. t.p. (GvD, RvD, PM, MV). 30-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. even t.p., vervolgens op naar N (FV).
Alexanderparkiet 17-1 Vondelpark 25 ex. (JLK).
Halsbandparkiet feb/mrt. broedgeval met twee jongen Gerbrandypark bij Van Tienhovengracht (BMK).
Kerkuil 4-2 rond Ouderkerk a/d Amstel zijn 3 schuren met elk 1 ex. t.p.; al deze schuren zijn voorzien van een nestkast (MK). 6-2 Lutkemeerpolder 1 ex. (PT).
Steenuil 11-1, 26-1, 23-3 Polder Groot-Mijdrecht 1 ex. (RvD, PM, WS, PT). 26-1, 23-3 De Ronde Hoep 1 ex. (RvD, PM, PT).
Bosuil 10-2 Plantijnpad bij Colenbranderhof 1 ex. (JLK). 23-2 ZO-hoek Sloterpark 1 ex. gehoord (RR). 27-2 Van Boshuizenstraat 1 m. roepend (JLK). 27-2, 3-3, 10-3 Vondelpark bij Emmalaan 1 m. roepend (JLK, WS). 9-3 Kruislaan/Middenweg 1 ex. overvliegend (Rob van Bemmelen). 13-3, 16-3 Beatrixpark max. 3 juv. (HH, JLK).
Ransuil 1-1 t/m 31-3 Westgaarde max. 4 ex. (JvB, PT). 9-1 Aalsmeerderweg 1 ex. (PT). 27-2 Zorgvlied 1 baltsend ex. (JLK). 29-3 Flevopark 1 m. roepend (JLK).
Velduil 6-3 Middelpolder onder Amstelveen 1 ex. (MK).
IJsvogel 11-1 R. Bloemgartensingel 1 ex. (med. RR). 16-1, 30-1, 3-2 Amstelpark max. 2 ex. (FvG, TvL, fietsexcursie VWGA). 16-1 Ouderkerkerplas 1 ex., Botsholsedwarsweg 2 ex. (fietsexcursie VWGA). 19-

1, 25-1 Osdorper Binnenpolder 1 ex. (JvB). 22-1 PEN-centrale Diemen 3 ex. (NZ). 22-1 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 1 ex. (EdB). 27-1, 15-3 Holterbergweg 1 ex. (Dik Brijs). 29-1 Flevopark 1 ex. (Frank de Kruif). 30-1, 13-3 Gemaal Zeeburg 1 ex. (Goos van der Sijde). 4-2 Haarlemmertrekvaart t.h.v. De Kluut 1 ex. (BMK). 5-2 IJburg 2 zeer actieve ex. (EdB). 5-2, 24-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder resp. 2 & 1 ex. (RvD, PM, WS). 11-2 Zwarte-pad/Frankfurthersingel, Aker 1 ex. (RR). 19-2 Buiksloterbreek 1 ex. (NZ). 24-2 Grote Die 1 ex. (NZ). 10-3 IJsbaanpad 1 ex. (RH). 23-3 Zorgvlied 2 ex. (HH). 23-3 Brettenpad tenminste 2 ex. t.p. (RvD, PM). 27-3 Beatrixpark 1 ex. (HH).

Groene Specht 5-1 Oude Haagseweg, hoek Sloterweg 1 ex. op uit berm naar Tuingroep Lissabon (RvD, PM). 9-1, 20-3 Science Park -even ten Z van Flevopark- 1 ex. (BdK, DT). 19-1 t/m 31-3 Tuinencomplexen, Sportparken en omgeving Osdorper Binnenpolder en Eendrachtpolder tenminste 3 ex. (RA, JvB, RR, PT); op 20-3 werd een paartje gezien bij VTC Bijenpark Eendrachtpolder (fietsexcursie VWGA). 30-1, 11-2, 21-3 Westgaarde 1 ex. (JvB, RR, PT). 8-2 Allendelaan 1 ex. herhaaldelijk roepend tussen Kinderboerderij en Sloterparkbad (BMK). 13-3 Schinkelpolder 1 ex. (RA, RvD). 15-3, 31-3 Amstelpark 1 ex. (HB, TvL). 21-3 Meer en Vaart 1 ex. roepend (BMK). 21-3 Oosterbegraafplaats 1 ex. roepend (WvdW). 22-3 Groot-Duivendrechtsepolder Guldenhof 1 ex. roepend (RvD, PM). 23-3 Zorgvlied 1 ex. (HH). 25-3 Wiedijkpark 1 ex. (Dennis de Vré). 27-3 Erasmusgracht gehoord (RA). 29-3 De Kluut 1 ex. (WP). 31-3 Middelste Bos Asd.Bos 1 ex. roepend (TvL).

Kleine Bonte Specht 23-3 Zorgvlied een roffelend ex. gezien (TvL).

Veldleeuwerik 4-2, 5-2, 21-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder resp. 24, 20 & 1 ex. (EdB). 2-3 Aetsveldsche Polder 49 ex. foer. in sneeuw (EdB). 18-3 Lutkemeer 1 ex. zingend (JvB). Westpoortweg gehele periode groep t.p., vanaf medio maart zingend (PM).

Oeverzwaluw 23-3 Kinsel 3 ex. N (FV). 25-3 Diemerzeedijk 3 ex. (RA, RvD).

Boerenzwaluw 23-3 Kinsel 1 ex. N (FV). 24-3 Watergraafsmeer 2 ex. NNO (WvdW). 28-3 Lutkemeer 1 ex. (RR). 30-3 Inlaagpolder 1 ex. (JvB, PT). 31-3 Excursiepad Oeverland Nwe.Meer Asd.Bos 1 ex. (TvL).

Waterpieper 1-1 Spaarnwouderplas gehoord (PM). 11-1 Bovenkerkerpolder enkele t.p. (RvD, PM). 16-1 Ransdorp 8 ex. (FV). 8-2, 10-2 Osdorper Binnenpolder resp. 2 ex. & 5 ex. (PT, RR). 9-2 t/m 12-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder max. 3 ex. (AD, RvD, WS, PT, WvdW). 13-2 Binnengouw 8 ex. (FV, WvdW). 15-2, 16-2 Kinsel 10 ex. (FvG, WS). 20-2 De Nes 7 ex. (NZ). 20-2 Aandammergouw 6 ex. (NZ). 26-2 Polder Oostzaan 51 ex. (NZ). 13-3, 16-3 Kinsel max. 3 ex. (HB, BdK). 21-3 Lutkemeer 1 ex. (PT). 29-3 Houtrakkerhoek 10 ex. (PM).

Gele Kwikstaart 26-3 Lutkemeer 1 ex. (JvB). 29-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. (JHvO). 29-3 Inlaagpolder 3 ex. (WP).

Grote Gele Kwikstaart 1-1 Houtrakkerbeemden-west 1 ex. W (PM). 1-1 Halfweg Teding van Berkhoutweg 1 ex. (RA). 1-1 Plein '40-'45 1 ex. (RA). 1-1 Lutkemeer 2 ex., verder t/m 23-3 1 ex. (JvB). 2-1 Sporenburg 1 ex. (ED). 3-1, 9-1 Middelpolder onder Amstelveen 1 ex. (WS, WvdW). 5-1 Centraal Station 1 ex. (RR). 9-1, 22-1 Haven-Ballast 1 ex. (NZ). 9-1 Schellingwouderbrug 1 ex. (NZ), 24-3 Amsterdamse Brug bij Flevopark 1 ex. (DT). 19-1 Zwarte Pad, Lutkemeer 1 ex. (RR). 22-1 3e Schinkelstraat 1 ex. (RH). 30-1 Overtoom bij 1e Const. Huygensstraat 1 ex. (RR). 9-2 Sloterweg, Zwanenburgbaan 1 ex. (RvD, PM). 11-2 Hoekenesgracht 1 ex. (PT). 11-2 Horn- en Kuijerpolder, bij pont Nigtevecht-Nederhorst den Berg 1 ex. (EdB). 2-3 Koenenkade 1 ex. (RvD). 2-3, 3-3 3e Schinkelstraat 1 ex. (RH). 5-3 Osdorperweg-Langswater 1 ex. (PT). 5-3 R. Bloemgartensingel 1 ex. (JvB). 6-3 Vecht, Nigtevecht 1 ex. (EdB). 11-3, 24-3 Adelaarsweg 1 ex. (NZ). 13-3 Schiphol-Oost 2 ex.

Roeken Liergouw,
3 februari 2005

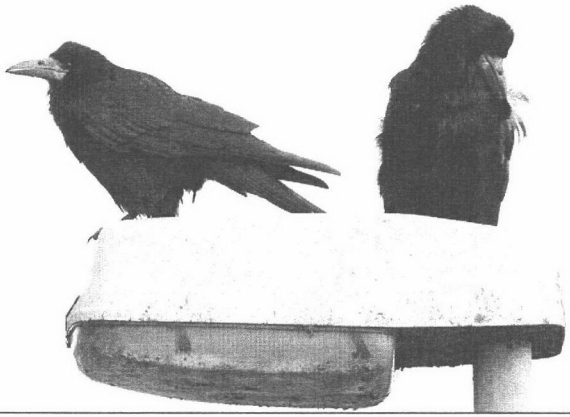

FOTO: RONALD VAN DIJK

(RA, RvD). 16-3 Oosterpark 1 ex. (JLK). 20-3 Windroosplein Oostelijke Eilanden 1 ex. (BdK). 20-3 Peereboom Waterland 1 ex. NNW (WvdW).

Witte Kwikstaart Gehele periode in de Lutkemeer present tot max. 9 ex. op 18-3 (JvB). 3-1 Inlaagpolder, Hornweg 1 ex. t.p. (PM). 11-1 Bovenkerkerpolder 10 ex. t.p. (RvD, PM, H. van Halm). 16-1 Nwe.Hemweg 1 ex. (RA). 23-1 Kinseldam 1 ex. (FV). 5-2 Kinseldam 1 ex. (EdB). 5-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. (EdB). 8-2, 10-2 Osdorper Binnenpolder max. 20 ex. (PT, RR). 16-2 Botsholsedwarsweg 5 ex. over (EdB). 16-2 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 12 ex. t.p. (EdB). 17-3 Lutkemeer 15 ex. (PT). 18-3 Vecht, Nigtevecht 4 ex. (EdB).

Rouwkwikstaart 24-2 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 v., 15-3 1 m. (WS). 13-3 t/m 30-3 Kinseldam max. 2 m. (GvD, RvD, PM, FV, MV). 30-3 IJburg 1 ex. (MV). 30-3 Kinseldam 2 m. (GvD, RvD, PM).

Pestvogel 15-3 Entrepothaven 30 ex. t.p. 8.30u., vervolgens weg naar N (FV). 26-3 Plesmanlaan bij Louis Davidsstraat 13 ex. t.p. (RA).

Blauwborst 19-3 De Hoge Dijk 1 ex. (WS). 19-3 t/m 27-3 Diemerzeedijk max. 6 ex., (RA, EdB, RvD, PM, MV). 20-3 Aandammerbrug 1 ex. zingend (WvdW). 22-3 Waterlandse Zeedijk 1 ex. zingend (FV). 25-3 De Kluut 1 ex. zingend (JvB). 27-3 Lutkemeer 1 ex. zingend (JvB). 27-3 Vijfhoek 1 ex. (MV, NZ). 30-3 Osdorper Binnenpolder1 ex. zingend (JvB).

Gekraagde Roodstaart 28-3 Nwe. Brettenpad 1 m. t.p. (WP).

Zwarte Roodstaart 20-3 Boetonstraat Indische Buurt 1 ex. (DT). 22-3 Piet Heinkade 1 ex. zingend (Sietske Sybrandy). 23-3 t/m 29-3 Diemerzeedijk 1 ex. (RA, RvD, JLK, JHvO). 24-3, 25-3, 27-3 Lutkemeer 1 ex. (JvB, RR, PT). 24-3 IJburg omg. Blijburg 1 ex. (DT). 27-3 IJburg Steigereiland 2 m. zingend (DT). 30-3 IJburg 2 m. zingend (MV).

Tapuit 21-3 Lutkemeer 1 ex. (PT). 26-3 Uitdammerdie 1 m. (NZ). 30-3 Aandammergouw 1 m. (FV). 31-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. (WS).

Roodborsttapuit 20-1 Diemerpark 1 ex. (FvG). 5-2 Barnegat 1 m. (EdB). 16-3 Nieuwe Diep 1 ex. (FV).

Beflijster 31-3 Asd.Bos, Polder Meerzicht 1 m. t.p. (A. van Loon).

Kramsvogel 2-3 Nigtevecht >200 ex. ZW i.v.m. sneeuw (EdB). 12-3 Haven-Ballast 64 ex. (NZ).

Koperwiek 20-3 Vijfhoek 120 ex. (NZ).

Grote Lijster 6-2 Radarweg, Westpoort 1 ex. t.p. (PM). 28-2 Osdorper Binnenpolder 2 ex. (PT). 13-3 omg. Volgermeer 1 ex. (FV, WvdW). 15-3 Amstelpark 1 ex. zingend (HB). 15-3 Winkeldijk Polder Waardassacker/Holendrecht 2 ex. (EdB). 19-3, 30-3 Diemerzeedijk 1 ex. t.p. (RvD, PM). 27-3 Erasmusgracht 1 ex. zingend in boomtop (RA). 30-3 Aandammergouw 2 ex. N (FV).
Cetti's Zanger 21-3 Diemerzeedijk, Akkerswade 1 ex. t.p. (RA, KJ, WS, MV, e.a.). De vogel was de volgende dag helaas gevlogen.
Rietzanger 23-3 Diemerzeedijk Akkerswade 1 ex. zingend (JLK). 24-3 IJdoorn 1 ex. zingend (RA & P. Gebski). 27-3 UNA-meertje 1 ex. (MV). 29-3 Overdiemerpolder 2 ex. (JHvO). 30-3 IJdoorn 1 ex. (GvD).
Zwartkop 10-1, 12-1, 17-1, 27-2 Laplacestraat 1 m. in tuin (GvD). 26-3 Brettenpad 1 ex. (PT). 29-3 Amstelglorie zang (HB). 29-3 Overdiemerpolder zang (JHvO). 31-3 De Hoge Dijk 1 ex. zingend (WS).
Tjiftjaf 24-2 Baron Schimmelpenninck Van der Oyeweg 1 ex. (PT). 5-3 Uitdammerdie 1 ex. (NZ). 19-3 Klarenbeek 1 ex. zingend (WS).
Fitis 22-3 Diemerzeedijk Akkerswade 1 ex. zingend (EdB, GvD, RvD, PM). 23-3, 24-3 Diemerzeedijk 1 ex. zingend (JLK, WS). 23-3 Brettenpad Westelijke Puinstort 1 ex. (PT).
Goudhaantje 27-3 zang volkstuinen Diemerzeedijk (MV).
Vuurgoudhaantje 16-1 Sloterpark 1 ex. (WS). 18-1 Laplacestraat 1 ex. (GvD). 26-1 Olmenweg 1 ex. (GvD). 2-2 Artis 1 m. (WvdW). 3-2 Zorgvlied 2 ex. (FvG). 8-2 Flevopark 1 ex. (DT). 10-2 Sloterpark Allendelaan 2 ex. (PM). 14-3 Plantijnpad zang (JLK). 20-3, 31-3 Beatrixpark 1 ex. (Joop en Vincent Hart, TvL).
Baardmannetje 5-1 Boezemgemaal Rijnland 1 ex. (TvD). 6-3 Ballastbos 1 p. (NZ). 20-3, 22-3, 23-3 Diemerzeedijk Akkerswade max. 11 ex. - 4 m. (JLK, WS, NZ). 23-3 Waterlandse Zeedijk 2 ex. (FV).
Matkop 1-1 Vijfhoek groep van 10 ex. (MV). 22-3, 27-3 Diemerzeedijk enkele (EdB, MV). 23-3, 25-3 Spaarnwouderveen 1 ex. zingend (JvB, RvD, PM). 26-3, 29-3, 30-3 Brettenpad 1 ex. (JvB, PM, PT). 28-3 Gaasperzoom 2 ex. zingend (WS).
Boomklever 14-1 Flevopark 1 ex. (RB). 26-1, 30-2 Vondelpark 1 ex. (RvD, PM, WvdW), 23-3 bij de Van Eeghenstraat 1 p. t.p. (RV). 2-3 Asd.Bos 6 ex. op verschillende locaties (RvD). 18-3 Zwaanswijck, Nigtevecht 1 ex. gehoord (EdB). 27-3, 29-3 Frankendael 1 ex. (HB, RV). 29-3 Amstelglorie 1 ex. (HB). 31-3 Middelste Bos Asd.Bos 1 ex. roepend (TvL). 31-3 Amstelpark 1 ex. (TvL).
Klapekster 19-2 VTC Ons Buiten, Riekerpolder 1 ex. t.p., een merkwaardige plek voor deze soort (G. Schuitemaker, med. J. Timmer).
Russische/Noordse Kauw 9-2, 19-2 Lutkemeer 1 ex. (JvB, RvD, PM). 12-3 Holendrechter- en Bullewijkerpolder 1 ex. i.g.v. Kauwen (EdB).
Roek 11-1 De Ronde Hoep 12 ex. (WS). 16-1 Zunderdorp 50 ex. (FV). 22-1 Veldweg, Polder Groot-Mijdrecht 2 ex. (EdB). 1-2 Wibautstraat gebouw van Trouw 3 ex. (GvD). 4-2 Durgerdam 2 ex. (EdB). 5-2 Broekermeer 10 ex. (EdB). 5-2 Vecht, Nigtevecht 2 ex. (EdB). 16-2 Eerste Bedijking der Mijdrechtse Droogmakerij 10 ex. (EdB). 10-3 Polder Waardassacker 8 ex. (WS). 12-3 De Ronde Hoep 6 ex. (EdB). 15-3 Molenwijk Asd.-Noord 4 nesten in aanbouw, aan het eind van de maand 10 nesten (Piet Vlietstra).
Spreeuw 10-1 Laplacestraat 1 ex. dat de zang van de Wielewaal imiteerde (GvD).
Huismus Gehele periode tot 8 ex. t.p. Snelleveldstraat (WS).
Ringmus Gehele periode 15 ex. t.p. Snelleveldstraat (WS). Gehele periode tot max. 15 ex. Lutkemeerweg (JvB, PT). 11-2, 17-2, 18-3 Vecht, Nigtevecht max. 2x 2 ex. (EdB). 11-2 bij Spiegelplas, Nederhorst den Berg 12 ex. (EdB). 11-2 Horn- en Kuijerpolder 2 ex. (EdB). 15-3 Winkeldijk 2 ex. (EdB).
Keep 2-3 Asd.Bos, Kleine Speelvijver 4 ex. (RvD). 5-3 Henriëtte Bosmansstraat 1 ex. (FW).

Kneu 28-1 Westpoortweg troep van 50 ex. t.p. (PM).
Frater 5-1 Australiëhavenweg 24 ex., Bornhout 26 ex. (TvD). 11-1 Lutkemeer 11 ex. (PT). 12-1 Blijburg, IJburg 10 ex. (JLK, MV).
Appelvink 7-2 Flevopark 1 ex. (DT).
Goudvink 1-1 Vijfhoek 2 ex. (MV).
Sneeuwgors 2-1 t/m 20-1 IJburg aanv. 80 ex., later tot 100 ex. (EdB, RB, ED, FvG, WS); op 16-1 >90 ex. (KJ; foto's). 4-3 Diemerzeedijk 2 ex. (MV). 13-3 Kinseldam 1 m. (MV).
Geelgors 21-3 Schellingwouderbrug 1 ex. vrouwtjeskleed t.p. (KJ, MV).
Rietgors 2-3 ING-klapschaats 1 ex. (RvD). Gehele periode t.p. Lutkemeer, zang op 19-3 (JvB).

OVERIGE DIEREN

Dwergvleermuis 19-3 Prinsengracht-Vijzelgracht 1 ex. (WvdW).
Hermelijn 27-3 fietspad bij VTC De Eendracht 1 ex. (RR).
Vos 1-1 Ballastbos 1 ex. (NZ). 22-1 Rijperdwarsweg 1 ex. (NZ). 22-1 Lutkemeer 1 ex. (JvB).
Kleine Watersalamander 11-2 Laplacestraat 1 ex. (GvD). 23-3 Gemaal 1879, Spaarnwoude 1 ex. op fietspad (RvD, PM).
Gehakkelde Aurelia 22-3 Arena 1 ex. (RvD, PM).
Kleine Vos 22-3 Nigtevecht 1 ex. (EdB).

NAGEKOMEN MELDING

Wespendief aug.-sep.2004 1 ex. Wiedijkpark gedurende anderhalve maand t.p. (R. van Kempen, med. JvB 2-3-04)

Afkortingen

AD	Anton Duijnhouwer	**HM**	Herbert Minter	**RB**	Rob Baars
BdK	Bart de Knegt	**JHvO**	Jan-Hendrik van Oers	**RH**	Robert Heemskerk
BMK	Bert en Mieneke Kamp	**JLK**	Jip Louwe Kooijmans	**RR**	Rutger Rotscheid
DT	David Tempelman	**JvB**	Jan van Blanken	**RV**	Ruud Vlek
ED	Edial Dekker	**KJ**	Kees Jonker	**RvD**	Ronald van Dijk
EdB	Ellen de Bruin	**MK**	Mark Kuiper	**TvD**	Teun van Dijk
FV	Frank Visbeen	**MV**	Martijn Voorvelt	**TvL**	Theo van Lent
FvG	Frank van Groen	**NZ**	Nirk Zijlmans	**WP**	William Price
GvD	Guus van Duin	**PM**	Paul J. Marcus	**WS**	Will Schep
HB	Henk Bakkenes	**PT**	Paul Tak	**WvdW**	Willem van der Waal
HH	Hanna Hirsch	**RA**	Ruud Altenburg		

AVN Amsterdams VogelNet
VZK Vogelnet Zuid-Kennemerland
VWGA Vogelwerkgroep Amsterdam

Ontvangen Literatuur

Jan van Blanken

Ficedula (Twentse Vogelwerkgroep), jg. 34, 2005 nr. 1
- Monitoring van de Steenuil in 2004.
  90 territoria op 131 km?
- Het broedseizoen 2004 van IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart in Twente.
  Van de IJsvogel werden 50 territoria vastgesteld. Voor de Grote Gele Kwikstaart was 2004 een topjaar met 70 territoria. Vooral het landgoed Twickel en het Dinkeldal zijn favoriet bij deze soort.
- Najaarstrek in Twente 2004.
- Midwinterwatervogeltelling Twente 2005.

De Fitis (VWG Zuid-Kennemerland), jg. 41, 2005 nr. 1
- Zeetrektellingen in Bloemendaal aan Zee 2004.
  Resultaat van 239 teluren, waarvan 104 in het voorjaar: 82548 vogels verdeeld over 100 soorten. De voorjaarsaantallen zijn bijna 2x zo hoog dan die in het najaar. Bepaalde soorten trekken vrijwel uitsluitend in het voorjaar door, zoals Kluut met 864 ex. tegen 6 in het najaar. Dat geldt ook voor Zwarte Ruiter en Groenpootruiter met 23 resp. 44 ex.
  Opvallend is dat ook de Dwergmeeuw overwegend in het voorjaar doortrekt (6318 ex. tegen 304 in najaar). Qua aantal staat Dwergmeeuw overigens in het voorjaar aan de top, gevolgd door Zwarte Zee-eend met 6144 en Noordse Dief (Visdief en Noordse Stern) met 5206 ex.
  Bij de jagers is het patroon net andersom. Van de 4 bekende soorten zijn er in totaal 100 ex. geteld, waarvan slechts 2 in het voorjaar. Kleine Jager spant de kroon met 75 doortrekkers in het najaar. In het najaar is Kokmeeuw de talrijkste soort met 7332 ex. gevolgd door Kleine Mantelmeeuw met 4815 ex.
- Urbane Eksters van IJmuiden.
- Opmerkelijke prooi van Blauwe Reiger.
- Dodaars!
- Ook vogelaars verstoren rust van vogels.
- Aantal broedparen van meeuwen en sterns in de IJmond in 2004.

De Grauwe Gans (Stichting Natuur- en Vogelwacht Zuid-Flevoland), jg. 21, 2005 nr. 1
- Jaarverslag Ringgroep de Grauwe Gans.
- Knobbelzwaan in Almere 2004.
- Roofvogeltelling Flevoland 2004/2005.
  De tellingen in december (alleen Zuidelijk Flevoland) en januari (geheel Flevoland) leverden in totaal 11 soorten roofvogels op. De Buizerd is met afstand de talrijkste soort met 741 ex. in januari. De Torenvalk volgt op de 2^{e} plaats met 121 ex.
- Extreme zeevogeltrek langs Flevolandse kust in september 2004.

De Kieft (Vogelbeschermingswacht Zaanstreek), jg. 29, 2005 nr. 1
- Broedvogelinventarisatie in het Wormer- en Jisperveld 2004.
  Bij het horen van deze namen denk ik meteen aan buitelende Kieviten en Grutto's en al dat weide-

vogelmoois, dat zo karakteristiek is (was) voor de Hollandse laagveengebieden. Bij de weidevogels doet echter alleen Tureluur het nog redelijk (260 paar), bij alle andere weidevogelsoorten is er sprake van een neerwaartse trend. Watersnip is vrijwel verdwenen en van Kemphaan resteren nog 5 paar. Wat er voor terug komt zijn vnl. ganzen, merendeel uit gevangenschap ontsnapt of nazaten van tamme ganzen. De totale broedpopulatie daarvan is sinds 2000 meer dan vervijfvoudigd; een troosteloos vooruitzicht. Gelukkig is er nog een klein beetje hoop, want Krakeend neemt toe, waar weer tegenover staat dat Wintertaling nagenoeg verdwenen is. Van de Roerdomp broeden er nog 13 tot 15 paar. Bij de meeuwen en sterns is het beeld divers: Zwarte Stern 5 paar, Kleine Mantelmeeuw in de plus met 56 paar, Kokmeeuw tussen 612 en 802 paar, hetgeen een halvering sinds 2001betekent. Al met al neemt de diversiteit toe, maar zijn het vooral de kritische soorten waarvan de aantallen afnemen.

- 2004, een mager klutenjaar.
  De Zaanstreek telde in 2004 34-36 paar. Dat is de laagste stand sinds 2000.
- Vijfendertig jaar broedvogels Oostzanerveld.
  Evenals in het Wormer- en Jisperveld neemt het aantal soorten toe. Dodaars, Slobeend, Zomertaling, Watersnip, Kemphaan, Zwarte Stern, Veldleeuwerik en Snor ruimen geleidelijk het veld of broeden in significant lagere aantallen dan voorheen. Zij maken plaats voor Krakeend, Bergeend, Scholekster, Grauwe Gans, Soepgans en Nijlgans.
- Verslag Huiszwaluweninventarisatie 2004.
  De Zaanstreek telde in 2004 151 bezette nesten. De laagste stand sinds 1997. In 1997-2004 was 2000 een topjaar met 236 bezette nesten. De meeste nesten worden al jarenlang in Assendelft gevonden, in 2004 waren dat er 79.
- Rode Lijst 2004 verbijstert soms.
- Verslag Blauwe Reiger-inventarisatie 2004.
  264 paar tegen 284 in 2003. Nog steeds vormen Hembrug (64 paar), Veldpark Zaandam (75 paar) en Oude Begraafplaats Wormerveer (97 paar) de bolwerken van de Zaanse broedpopulatie.
- Nestgangen opgemeten in oeverzwaluwwand Twiske.
  Gemiddelde lengte 67 cm, minimale en maximale lengte 10 resp. 150 cm.

De Kleine Alk (VWG Alkmaar), jg. 22, 2004 nr. 3-4

De Kleine Alk (VWG Alkmaar), jg. 22, 2005 nr. 1

- Pestvogelinvasie.
- Kerkuilen in Noord-Holland en ons werkgebied.
  In 2004 88 paar in Noord-Holland. Er vlogen 404 jongen uit. De Wieringermeer vormt het bolwerk voor deze soort.
- Samenvatting verslag Weidevogelbeschermingsgroep Alkmaar e.o. seizoen 2004.
  De weidevogels doen het in deze regio redelijk goed, althans in vergelijking met 2000. Vergeleken met dat jaar nam de dichtheid (in dit geval het aantal legsels per 100 ha) in 2004 van de volgende vier soorten toe. Kievit van 27,7 naar 45,3; Grutto van 12,6 naar 15; Tureluur van 3,2 naar 5,2; Scholekster van 9,8 naar 11,2. De dichtheid van deze vier soorten in de jaren 2000-2004 was in 2003 het hoogst. Vanwege de MKZ-crisis ontbreken gegevens uit 2001.

De Korhaan (VWG Het Gooi e.o.), jg. 39, 2005 nr. 1

- Het aanbieden van nestgelegenheid voor Boerenzwaluwen.

De Kruisbek (De Vogelwacht), jg. 48, 2005 nr. 1

Dit nummer is vnl. gewijd aan de wet- en regelgeving en gaat in op de totstandkoming van de nieu-

we Flora- en Faunawet en behoud en bescherming van leefgebieden en soorten. Uiteraard is er ook aandacht voor de invloed ervan op de Utrechtse fauna.

Meerkoet (Natuurvereniging Wierhaven), 2005 nr. 1
- Jaarverslag ringonderzoek De Voorboezem en bij gemaal Leemans 2004.
  Maar liefst 205 keer werd er maximaal 140 meter aan vangnetten opgesteld. Maar dan heb je ook wat, want er werden 3705 vogels geringd.

De Skor (VWG Texel), jg. 24, 2005 nr. 1
- Weidevogelbescherming op Texel in 2004.
- Hoe vaak zingt de Winterkoning? Aflevering 3.
- Drie herfstige tellingen op rij: de resultaten van wadvogeltellingen in september, oktober en november 2004.
- Korverskooi 47. Resultaten van het 11e CES-jaar 2004.
- De Grote Bonte Specht: voor het eerst geen broedvogel in De Waal.

SOVON Nieuws, jg. 18, 2005 nr. 1
- 2005: Jaar van de Tapuit.
  Dit jaar zal getracht worden de Tapuit landdekkend te inventariseren. De situatie van de Tapuit als broedvogel is zorgwekkend. Broedden er in de jaren zeventig nog enkele duizenden paren, in 2004 wordt uitgegaan van een bestand van 380-420 paar.
- 5 miljoen watervogels tijdens midwintertelling 2004.
- Roodkeelpiepers zeldzaam, maar ook steeds zeldzamer?
- Wisselend beeld bij kolonievogels in 2004
  Vergeleken met 2003 bleven Blauwe Reiger en Kokmeeuw gelijk. Bij Aalscholver en Lepelaar was sprake van een toename van 10 en 20% tot 22600 resp. 1500 paar.
- BMP en Vogelrichtlijngebieden.
- Veranderingen in het succes van Steenuilen.
  De Nederlandse broedpopulatie wordt voor 1998-2000 geschat op 5500-6500 paar, hetgeen betekent dat deze ten opzichte van 1979-1985 met 30-50% is gekelderd. De legselgrootte is structureel afgenomen in de periode 1977-2003.
  Naar de oorzaak daarvan wordt gezocht; de verslechterde voedselsituatie zou ermee verband houden. Door het verminderde aanbod van natuurlijke nestgelegenheid broedt de soort steeds meer in nestkasten. Kanttekening mijnerzijds: is het op grote schaal ophangen van nestkasten niet juist de reden dat er steeds meer in nestkasten wordt gebroed?

De Steenloper (VWG Den Helder), jg. 23, 2005 nr. 121
- De stelling Den Helder en in het bijzonder de linie. Deel I.

De Strandloper (Vereniging voor Natuur en Vogelbescherming Noordwijk), jg. 36, 2004 nr. 4
- De Huismus in Noordwijk-Binnen.
  Totaal 171 territoria. De onderzoekers komen tot de conclusie dat moeilijk aan te geven is hoe de ideale huismussenstek er uit zou moeten zien, want het beeld dat uit het onderzoek naar voren komt, is zeer divers.
- Vaaltjes op drift.
- Bloemen en sterntjes; dakbroeders op Bloemenveiling Flora Holland, Rijnsburg.
  Het dak van de bloemenveiling Holland in Rijnsburg (25 ha !) bood in 2003 en 2004 (onder)dak aan

verschillende soorten vogels, die er tot broeden kwamen. In 2004 waren dat Scholekster (8 paar), Kleine Plevier (2 paar) en Kievit (4 paar), evenals verschillende meeuwensoorten, zoals Kok-, Storm-, Zilver- en Kleine Mantelmeeuw, benevens Visdief.

De Strandloper (Vereniging voor Natuur en Vogelbescherming Noordwijk), jg. 37, 2005 nr. 1
- Broedvogelinventarisatie AWD 2004.
- Broedvogelonderzoek bijzondere soorten in 2004.
- Broedvogels van de Noordwijkse Noordduinen.

De Strandloper (Vereniging voor Natuur en Vogelbescherming Noordwijk), jg. 37, 2005 nr. 2
Dit nummer is geheel gewijd aan het voorkomen van de Gierzwaluw in Noordwijk.

De Tringiaan (VWG Schagen e.o.), jg. 28, 2005 nr. 1
- Huiszwaluwonderzoek 2004.
  225 paar tegen 198 in 2003.
- Kerkuilen rondom Schagen.
- Samenvatting verslag Weidevogelbescherming.
- Broedvogelonderzoek op industrieterrein Witte Paal.

Vlerk (VWG Arnhem e.o.), jg. 21, 2004 nr. 4
- Bokjes in het hart van Gelderland.
- Fenologie 2004, het 25^{e} jaar.
- Ontwikkeling van de broedvogels op de Imbosch in 1979-2004.
- Grauwe Fitis in Rheden?

Vlerk (VWG Arnhem e.o.), jg. 22, 2005 nr. 1
- Publicaties over de vogels en hun leefomgeving van de Zuidoost-Veluwe en IJsseluiterwaarden.
- 2004: Wederom een topjaar voor de IJsvogels rond Arnhem.
- Aalscholvers: eet geen snoekbaars.
- Broedvogelinventarisatie Campstede te Doesburg.

Het Vogeljaar, jg. 53, 2005 nr. 1
- Exoten in de Nederlandse avifauna: integratie of concurrentie?
- Duikers: meer dan voorbijgangers.
- Zangactiviteit het jaar rond aan de stadsrand van Groningen.

Vogelnieuws (Vogelbescherming Nederland), jg. 18, 2005 nr. 1
Themanummer wetlands.

Vogels (Vogelbescherming Nederland), 2005 nr. 1

OVERIGE ONTVANGEN TIJDSCHRIFTEN
Blaadje (KNNV Amsterdam), jg. 25, 2005 nr. 1
Boomblad (Alterra), jg. 17, 2005 nrs. 1 en 2
De Groenbewuste Amsterdammer (IVN Amsterdam), jg. 25, voorjaar 2005
De Groene Zegge (IVN Amstelveen), jg. 21, 2005 nr. 1

Ledenmutaties

Nieuwe leden
R. Bom, Korte Ouderkerkerdijk 12, 1096 AC Amsterdam, 06-26304669
J.W. van der Boon, Coronelstraat 36, 1063 ER Amsterdam, 020-6112121
J. Garvelink, Keizersgracht 323, 1016 EE Amsterdam, 020-6247768
K. Jonker, Nova Zemblastraat 123, 1013 RJ Amsterdam, 020-6861767
W. Price, Van Beuningenstraat 132hs, 1051 XV Amsterdam, 020-6813885
K. Schwarz, Mijndenhof 202, 1106 GW Amsterdam-ZO, 020-4002954
D. Tanger, Santpoorterstraat 34, 2023 DC Haarlem, 023-5264878

Adreswijziging
S. Smit, Zesstedenweg 4, 1472 BD Middelie

Nieuw telefoonnummer
L. Bus en C. Veenman, Windrooskade 40, 1018 ZX Amsterdam, 020-6258424

Opzegging
C.J. Sneijders, Max Havelaarlaan 633, 1183 NC Amstelveen, 020-4538976

Colofon

Redactie en redactie-adres: Ellen de Bruin, Vecht en Gein 3, 1393 PX Nigtevecht, 0294-257650, e.a.h.de.bruin@freeler.nl
Opmaak: Robert Heemskerk, 020-6626163, robhee@wanadoo.nl
Bestuur: bestuur@vogelwerkgroepamsterdam.nl
Voorzitter: Jip Louwe Kooijmans, Blankenstraat 118, 1018 SG, 020-4223938, jip_lk@hotmail.com
Secretaris: Hanna Hirsch, Uiterwaardenstraat 308, 1079 DB, 020-6462240, hhirsch@xs4all.nl
Penningmeester: Cor Veenman, Windrooskade 40, 1018 ZX, 020-6258424
Algemene bestuursleden: Kinie Lont, Beukenplein 53, 1092 BB, 020-6947603
Jos Bontekoe, Sumatraplantsoen 137, 1095 HZ, 020-6922877
Waarnemingensecretaris: Paul Marcus, A.J. Kropollerstraat 23, 1064 DB, 020-6159034, aanraad.marcus@12move.nl
Standwerk: Gerard Schuitemaker, 020-6164759, g.gierzw.schuitemaker@hetnet.nl
Cursussen: Evert Pellenkoft, Westerstraat 357, 1015 MH, tel. 020-6279257
Excursies: Jip Louwe Kooijmans, 020-4223938, jip_lk@hotmail.com
Lezingen: Edial Dekker, 020-6933140, edial@hetnet.nl
Website: www.vogelwerkgroepamsterdam.nl
AVN: groups.yahoo.com/group/Amsterdams_VogelNet

Lidmaatschap leden: € 12,50, Huisgenootleden: € 4,50.
Betaling via Postbank 5060400 t.n.v. Vogelwerkgroep Amsterdam te Amsterdam

Overname van artikelen: gaarne in overleg met de redactie
Deadlines van *De Gierzwaluw*: 20 januari, 20 april, 20 juli, 20 oktober.

PTT Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas

A F Z E N D E R :
Vogelwerkgroep Amsterdam
Uiterwaardenstraat 308
1079 DB Amsterdam